

ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE CRNE GORE
EMPLOYMENT AGENCY OF MONTENEGRO

www.zzzcg.org

KUDA NAKON OSNOVNE ŠKOLE?

centar za informisanje
i profesionalno savjetovanje

www.zzzcg.org

www.cips.co.me

Partneri:

Podgorica, 2015. godine

IZDAVAČ

Zavod za zapošljavanje Crne Gore
Centar za informisanje i profesionalno savjetovanje

ZA IZDAVAČA

Vukica Jelić, direktorka Zavoda za zapošljavanje

GLAVNA UREDNICA:

Jevrosima Pejović, Zavod za zapošljavanje Crne Gore

UREDнице:

Jevrosima Pejović, Zavod za zapošljavanje Crne Gore
Dragana Dedić, Zavod za zapošljavanje Crne Gore
Milena Dragović, Centar za stručno obrazovanje Crne Gore
Jelena Knežević, Centar za stručno obrazovanje Crne Gore
Sanja Kaluđerović, Ispitni centar Crne Gore

GRAFIČKO RJEŠENJE NASLOVNE STRANE:

Jovana Kapisoda, učenica IV b odjeljenja
SLŠ „Petar Lubarda“, Cetinje

GRAFIČKA OBRADA:

Obod, Cetinje

ŠTAMPA:

Obod Cetinje

TIRAŽ:

8000

UVODNA RIJEČ

Dragi učenici,

Kineska poslovice kaže: „Blago onome ko radi ono što voli, jer život provede zabavljajući se“. Osobe koje rade posao koji vole ulažu mnogo više energije i strasti, što ih vodi kako do uspjeha, tako i do ličnog zadovoljstva.

Zbog toga je važno šta i kako birate.

Pogrešan izbor zanimanja je jedan od čestih uzroka nezaposlenosti. Nerijetko se događa da mladi nijesu dovoljno obaviješteni o svijetu rada, što predstavlja veliku prepreku adekvatnom odabiru srednje škole. Ovaj informator ima za cilj da vam pomogne da lakše napravite sopstvene izbore i uspostavite ravnotežu između ličnih potreba i potreba tržišta rada.

Neki od vas su se već odlučili, drugi se možda još kolebaju između nekoliko izbora, škola ili zanimanja. Ima, među vama i onih koji su vrlo malo ili nijesu uopšte pripremljeni za izbor svoje karijere, a i onih koji se uopšte ne pripremaju. Međutim, svako u ovoj publikaciji može pronaći korisne informacije za sebe.

Izbor srednje škole ne bi trebalo da predstavlja samo nastavak obrazovanja već i školovanje za zanimanje i sticanje znanja primjenljivih u praksi, koja će pružiti osnovu za uključivanje na tržište rada. Današnja ekonomija traži pojedince spremne da se prilagode brzim promjenama na tržištu, a istovremeno i sposobne da sami upravljaju ovim promjenama.

Dakle, došli ste do trenutka kada treba dobro da razmislite o tome šta želite raditi nakon srednje škole?

-Da li možda želite da se nakon završene srednje škole zaposlite?

-Da li želite da nakon završene srednje škole nastavite školovanje?

Kuda nakon osnovne škole

-Ili, možda, da prvo završite određenu srednju stručnu školu i steknete neko zanimanje, pa kasnije nastavite školovanje?

Imate tri mogućnosti o kojima treba valjano promisliti, jer vaše karijere počinju već sada!

*Direktorka
Zavoda za zapošljavanje Crne Gore
Vukica Jelić*

DRAGI UČENICI

Zanimanje je značajan dio identiteta svakog čovjeka i zato je važno da izbor zanimanja bude što „pravilniji“, odnosno racionalniji. Potrebno je uskladiti zahtjeve koje ima mlada osoba prema sebi i zahtjeve ljudi iz njenog okruženja.

„Imam više interesovanja i ne znam kako ih uklopiti u buduće zanimanje“, „Da li da izaberem zanimanje koje najviše volim ili koje je dobro plaćeno?“ „Da li da izaberem zanimanje u kom neću imati veliku konkurenciju?“ Ovo su neka od pitanja koja muče mlade pri izboru daljeg školovanja. Odgovori na njih nijesu jednostavni i univerzalni.

Kod većine mladih ljudi, nažalost, izbor škole i zanimanja prepušten je slučaju. Odluka o izboru zanimanja se donosi na brzinu, u posljednjem trenutku i ishitreno i pod uticajem nedovoljno obaviještene okoline. Sve ovo kasnije može dovesti do toga da se određeni školski programi savladavaju sa teškoćama, napusti školovanje, dugo traga za zaposlenjem nakon završetka školovanja, a ponekad može dovesti i do promjene zanimanja.

Bolje poznavanje ličnih interesovanja, sposobnosti, potreba, želja, stavova, ciljeva, načina reagovanja i vrijednosti će olakšati izbor budućeg zanimanja. Takođe je značajno da se osoba detaljno informiše o **obrazovnim profilima i zanimanjima**, kao i o **moogućnostima zapošljavanja** radi usklađivanja svojih želja sa objektivnim mogućnostima u budućnosti.

Cilj informatora je da pruži informacije, koje će pomoći učenicima da donesu pravu odluku o izboru zanimanja.

Stoga ga čitajte pažljivo!

DRAGI RODITELJI

Putem ove publikacije želimo da vašoj djeci pružimo adekvatne informacije koje će im pomoći prilikom izbora zanimanja. Adolescencija, kao što i sami znate i osjećate je turbulentan period kako za vas, tako i za mlade. Izbor zanimanja predstavlja prvu veliku odluku vašeg djeteta, te je jako važno da mu pomognete da je što lakše i „ispravnije“ donese.

Uticaj porodice na izbor zanimanja proizilazi iz osnovnih funkcija koje porodica ima u socijalizaciji i formiranju ličnosti djeteta. Da bi vaše dijete napravilo realan izbor, onaj koji je usklađen sa njegovim željama i objektivnim mogućnostima, treba prije svega da stekne što bolji uvid u svoje sposobnosti, interesovanja, želje, stavove, ciljeve i vrijednosti, potom da prikupi detaljne informacije o obrazovnim profilima, zanimanjima i perspektivama zapošljavanja.

Jedna od uloga porodice je pružanje podrške, zato je važno da podržite i ohrabrite svoje dijete da odgovorno odluči o svom budućem zanimanju.

U porodici se, pored ostalog, formiraju prvi profesionalni uzori. Preporučujemo vam da budete otvoreni i iskreni prema svojoj djeci, da razgovarajte sa njima, tako da im vaša profesionalna iskustva posluže kao primjer i pouka. Davanjem iskustvenih savjeta olakšavate mu izbor zanimanja.

Dijete treba podstaći da razmišlja o svojoj budućnosti, možete mu pomoći ukoliko ga navedete da razmišlja o sljedećim pitanjima:

- ✓ Šta ću biti po zanimanju?
- ✓ Šta volim da radim?
- ✓ Šta mi dobro ide?
- ✓ U čemu sam uspješan?
- ✓ Šta me raduje?
- ✓ Kako da nađem informacije o školama, zanimanjima i mogućnostima zapošljavanja?
- ✓ Kako će izgledati moj radni dan?

- ✓ Šta planiram nakon srednje škole?
- ✓ Da nastavim školovanje ili da se prijavim na evidenciju Zavoda za zapošljavanje?

Šta učiniti ukoliko je vaše dijete i dalje neodlučno?

Razmotrite njegov/njen hobi, koliko samostalnosti i odlučnosti pokazuje u radu, kako planira svoje dnevne aktivnosti, da li ostvaruje svoje planove, da li lako odustaje od planova kada naiđe na poteškoće, da li lako ostvaruje komunikaciju sa nepoznatim osobama, i sl.

Prisjetite se šta je to što vaše dijete može da radi satima, a da mu ne dosadi.

-Ili se jednostavno obratite stručnom licu (pedagogu ili psihologu škole, savjetniku za karijerni razvoj u CIPS-u ili područnom Birou rada).

I nemojte zaboraviti da ste upravo vi vašoj djeci glavni izvor informacija, slušalac, stvaralac ravnoteže i motivator !

KAKO UPOZNATI SEBE?

Važno je da prije odluke o izboru karijere razmislite koje su vaše više, a koje manje jake strane, odnosno u čemu postižete više, a u čemu manje uspjeha. Razmislite o svojim sposobnostima, profesionalnim interesovanjima, radnim navikama, znanjima i vještinama.

Sposobnosti

Sposobnosti nam govore koliko uspješno pojedinac obavlja određene aktivnost. Kod svakog od nas neke sposobnosti su bolje, a neke slabije razvijene. Zbog toga neke poslove možemo obavljati uspješnije i sa manje napora, druge manje uspješno, dok određene poslove uopšte ne možemo obavljati.

Razmislite da li neko od vas može uspješno da obavlja više različitih poslova, npr. poslove kelnera, menadžera prodaje, građevinskog tehničara, slikara, pjevača i/ili prevodioca?

Sigurno da ne!

Za različita zanimanja potrebne su različite sposobnosti. Važno je da su naše sposobnosti usklađene sa zanimanjem koje izaberemo. Ako za uspješno obavljanje posla nemamo dovoljno razvijene sposobnosti, nećemo imati uspjeha, a ako nas izabrano zanimanje ne razvija i zahtijeva minimum angažovanja, posao nam neće predstavljati izazov. U oba slučaja nećemo biti zadovoljni svojim zanimanjem.

Sposobnosti možemo podijeliti na intelektualne, psihomotorne i psihosenzorne.

Sposobnosti, koje podrazumijevaju preciznost, koordinaciju pokreta, vrijeme reakcije, brzinu pokreta ruku, spretnost prstiju i šake, stabilnost pokreta ruke i šake nazivaju se **psihomotorne sposobnosti**. Često se može govoriti i o nekim posebnim psihomotornim sposobnostima, npr. posao preciznog zubara zahtijeva drugačije sposobnosti od posla preciznog mehaničara, dok

posao vozača autobusa zahtijeva sasvim drugačije psihomotorne sposobnosti.

Za neka zanimanja važne su **psihosenzorne sposobnosti**. Od razvijenosti ovih sposobnosti zavisi kvalitet brzine i tačnosti uočavanja predmeta i pojava. Razvijenost ovih sposobnosti podrazumijeva dobro razvijene sposobnosti pojedinih čulnih organa (vida, sluha), a ponekad i drugih čula.

Tako su npr. u oblasti vida, za radni proces pilota, važni oštrina vida na daljinu i blizinu, razlikovanje boja, oštrina vidnog polja i sl. U oblasti sluha za radnu uspješnost je važna apsolutna osjetljivost uha i razlikovanje zvučnog signala, dok su za neka zanimanja kao što je npr. kuvar važne sposobnosti koje se odnose na osjetljivost čula ukusa ili mirisa.

Znanja i vještine

Da li govorite neki strani jezik? Imate li uspjeha u sportu, umjetnosti, digitalnim medijima ili humanitarnom radu? Da li već imate nagrade sa takmičenja iz matematike, fizike, biologije ili hemije? Pri izboru zanimanja značajno je razmisliti o znanjima i vještinama koje osoba posjeduje.

Radne navike

Kako su razvijene vaše radne navike? Da li učite redovno ili kampanjski? Da li se možete samostalno organizovati ili vam treba pomoć i podsticaj? Valja imati u vidu da je za savladavanje gradiva u srednjoj školi potrebno više učenja nego u osnovnoj i da su dobra organizacija vremena i motivacija od presudne važnosti za uspjeh.

Školski uspjeh

Ukoliko želite upisati školu za koju je zainteresovan veliki broj vaših vršnjaka, imajte na umu da prednost imaju oni sa boljim školskim uspjehom. Ukoliko vaše ocjene nijesu dovoljne za upis u školu koja vas zanima, pripremite rezervni plan.

Takođe, razmislite iz kojih predmeta sadržaje lakše, a iz kojih teže savladavate. Škole u kojima se izučava tehnika zahtijevaju poznavanje matematike, fizike, a donekle i hemije.

Imajte pri tom na umu da je važno isključivo gradivo samog predmeta, a ne npr. vaš odnos sa nastavnikom, atmosfera na času itd.

Psihičke osobine

Da li ste više okrenuti ka drugima ili sebi? Da li možete da se suzdržite da ne pokažete svoje emocije ili reagujete po principu „što na umu to na drumu“? To su samo neke od relativno trajnih osobina ličnosti, koje posjeduje svako od nas. Na njih utiče nasleđe, sredina i aktivnosti osobe. Menadžer prodaje ukoliko je povučen i manje komunikativan imaće manje uspjeha u poslu i neće biti zadovoljan. Zato je važno uskladiti osobine ličnosti sa zanimanjem. Možete se obratiti školskom psihologu ili savjetniku za profesionalnu orijentaciju u najbližem Centru za informisanje i profesionalno savjetovanje koji vam mogu pomoći da na osnovu rješavanja testova dođete do preciznije procjene.

Interesovanja

Neki učenici tvrde da su zainteresovani za određeno zanimanje, a istovremeno o njemu gotovo ništa ne znaju, barem ne više od ostalih učenika, koji ne planiraju školovanje u pravcu tog zanimanja.

Kod takvih učenika vrlo vjerovatno ne postoji nikakav pravi interes za zanimanje za koje su „zainteresovani“, već su neke sporedne karakteristike tog zanimanja doživjeli kao vrlo privlačne.

Učenik koji navodi istraživanje kao jedini razlog zbog kojeg ga interesuje npr. fizika, zapravo nema stvarna interesovanja za to zanimanje.

Potrebno je poznavati zanimanje, potom dobro preispitati svoja interesovanja u kontekstu zanimanja kako bi se moglo govoriti o stvarnim interesovanjima.

Interesovanja usmjeravaju profesionalni razvoj. Svaki pojedinac ima mnogo interesovanja, koja mogu biti različita i kompleksna.

Profesionalno interesovanje za neko zanimanje praktično znači da se daje prednost tom zanimanju u odnosu na neka druga, ali treba biti oprezan, jer ukoliko neko ima vrlo pozitivan, ili vrlo negativan stav prema nečemu što sasvim slabo i nedovoljno poznaje, te sudi samo po jednoj karakteristici stvarajući crno-bijele slike, može napraviti grešku prilikom odabira zanimanja.

U otkrivanju interesovanja mogu vam pomoći i sljedeća pitanja:

- ✓ *Koje predmete u školi najviše volite?*
- ✓ *Koje aktivnosti u školi najviše volite?*
- ✓ *Koje predmete i aktivnosti ne bi nikad ponovo učili-obavljali?*
- ✓ *Da li imate neki hobi?*

Vrijednosne orijentacije

Određene vrijednosti tokom života su podložne mijenjanju, dok su neke konstantne. Proces našeg sazrijevanja i razvoja utiče na odnos prema stvarima i ljudima koje nas okružuju, mijenja se i njihov značaj za nas, tako ono što nam je nekada bilo jako važno danas možda više nema veliki značaj.

Pokušajte da se prisjetite šta je to što vam je u drugom razredu jako značilo, a danas više ne?

Sada ste stariji nekoliko godina i nekim drugim stvarima i događajima dajete važnost? Šta se desilo?

Pa jednostavno odrasli ste, prepoznajete i neke druge vrijednosti, one koje ranije nijeste!

Karakteristične vrijednosne orijentacije sadržane su u sledećim porukama:

- smisao života je u radu i stvaranju
- najvažnije je tragati za istinom i stvaralaštvom
- najvažniji cilj u životu je činiti dobro drugima
- najvažnije je osigurati zadovoljstvo i uživanje
- smisao života je u ljepoti
- najvažnije je steći slavu i društvenu moć
- najvažnije je sticanje imovine i bogatstva
- najvažnije je imati svoj dom, porodicu i miran život

Vrijednosne orijentacije prožimaju se kroz naš cijeli životni vijek, pa tako utiču i na izbor zanimanja i kasniji profesionalni razvoj. Zato je vrlo važno da dobro razmislite o vašim životnim ciljevima!

NAJČEŠĆE GREŠKE PRI IZBORU ZANIMANJA

Loša procjena ličnih kapaciteta

Za pravilan izbor zanimanja važno je objektivno ocijeniti vlastite sposobnosti, mogućnosti i sklonosti. Potcjenjivanje i precjenjivanje samog sebe može biti velika smetnja pri pravilnom izboru zanimanja.

Nedovoljno poznavanje, ili nepoznavanje uopšte, zanimanja

Poznavanje manjeg broja zanimanja uvećava mogućnost pogrešnog izbora. Što više zanimanja poznajemo, lakše ćemo odabrati ono koje odgovara našim sposobnostima, sklonostima i interesovanjima. Ponekad se dešava da nam najviše odgovara upravo ono zanimanje koje i ne poznajemo. Uz to, poznavanje samo pozitivnih strana zanimanja može navesti na pogrešnu odluku o izboru. Isto tako, nije dobro ukoliko nas zaplaše neke loše strane zanimanja, jer nema ni jednog zanimanja bez loših strana.

Nedovoljno poznavanje, ili nepoznavanje uopšte, puta do zanimanja

U školi ne učimo samo ono što nas najviše interesuje o zanimanju, već i predmete koji su nužna osnova stručnog znanja i opšteg obrazovanja. Kao što je potrebno poznavati zahtjeve zanimanja, tako je potrebno poznavati i zahtjeve školskog programa.

Izbor zanimanja pod uticajem prijatelja

Velika prijateljstva i privrženost mogu biti štetna pri izboru zanimanja. Ne moramo biti sposobni za zanimanja za koja su se i naši prijatelji opredijelili. Vršnjaci su ponekad presudan faktor pri opredjeljivanju za srednju školu, a kasnije i odabir studija. Iako potreba za sigurnošću često iziskuje prisustvo druge-poznate osobe ili više njih, treba razmotriti uzroke povodljivosti i spremnosti žrtvovanja sopstvenih želja i sposobnosti u cilju održavanja drugarstva. Izbor zanimanja prema prijateljstvu može imati

negativne posljedice, jer ne moramo biti (u velikom broju slučajeva i nismo) sposobni za zanimanja za koja su se opredijelili i naši prijatelji.

Želje i zahtjevi roditelja

Roditelji mogu biti izvrsni savjetnici, a isto tako mogu namjerno ili nenamjerno prisiliti dijete na pogrešan put pri izboru zanimanja.

Nevođenje računa o mogućnostima zapošljavanja

Nije poželjno odabrati zanimanje kojim je zasićeno tržište rada ukoliko postoje i druge mogućnosti.

Izbor najpopularnijeg- modernog zanimanja

Ukoliko pri izboru zanimanja pažnju usmjerimo na ugled zanimanja, a manje na samu prirodu posla i uslove rada rizikujemo mogućnost nezapošljavanja nakon školovanja. Zanimanje koje je danas u trendu ili je dobro plaćeno, za nekoliko godina ne mora biti. Biranje najpopularnijeg zanimanja je jedan od značajnih razloga zbog kojih dolazi do neusaglašenosti između potreba tržišta rada i profesionalnog izbora mladih.

Izbor škole prema udaljenosti

Neki učenici odustanu od određene škole zbog toga što im je daleko od kuće, pa ne žele da dugo pješače ili da mijenjaju više prevoza. Ovo nije dobar način razmišljanja – upisivanje škole koja će nam pomoći da razvijemo sklonosti mnogo je važnije od vremena provedenog u putovanju do škole i nazad do kuće.

SVIJET RADA

Stavovi o radu i radne navike stiču se rano. Svuda oko nas ljudi nešto rade. Roditelji odnosom prema svom i drugim poslovima formiraju našu sliku o svijetu rada.

Nastavnici u školi utiču na naše predstave o pojedinim oblastima ljudskog djelovanja, dok nas preko medija zasipaju informacijama o ličnostima iz različitih profesija... Često se kroz stavove provlače i predrasude o „višim“ i „nižim“, „muškim“ i „ženskim“ poslovima, i sve gore *navedeno može uticati na naše profesionalne odluke, a da najčešće nijesmo ni svjesni svih ovih uticaja.*

Zanimanja se međusobno razlikuju prema sadržajima rada (poslovima), sredstvima za rad (alati, instrumenti, uređaji), uslovima rada (rad u zatvorenom prostoru, rad na otvorenom prostoru, u buci, prašini..) itd. Svijet rada je gotovo nepregledan. Razlikujemo na desetine hiljada zanimanja i nije lako među njima otkriti ono (ili ona) u kojem možemo biti uspješni.

Za donošenje valjane profesionalne odluke potrebno je prvo dobro proučiti koje nam sve mogućnosti stoje na raspolaganju.

Svijet rada se ne može svesti samo na poznavanje zanimanja i njihovih karakteristika. Veoma je važno poznavanje tokova na tržištu rada, što znači da je prilikom donošenja odluke o izboru zanimanja potrebno znati i da li se sa zanimanjem za koje smo se odlučili možemo brzo i lako zaposliti.

Tržište rada je izuzetno dinamično. Vaše bake vjerovatno ne znaju o čemu pričate kada pominjete pojedine profesije kao što su: DJ, menadžer, HR, sistem inženjer i sl., a vama je vjerovatno teško razumjeti čime su se bavili sarač ili abadžija?

Prije nego što konačno odlučite kojim poslom želite da se bavite dobro razmislite i o tome traže li se u sredini u kojoj planirate da radite ljudi sa zanimanjem koje vas interesuje? Kolike su zarade na tipičnim poslovima tog zanimanja? Hoćete li imati mogućnosti za dodatnu zaradu i slično.

PREDUZETNIŠTVO

Prilikom izbora srednje škole treba da imate u vidu da privatni biznis može biti jedna od mogućnosti vašeg budućeg zaposlenja.

Dakle, treba da razmišljate o tome da u budućnosti možete da budete uspješni poslovni ljudi ili preduzetnici i da to može umnogome zavisiti od srednje škole koju ćete izabrati. Od preduzetnički orijentisanih ljudi potiču ideje za stvaranje bogatstva, neophodne za ekonomski rast, i oni ih mogu sprovoditi u djelo. Preduzetništvo kao poseban oblik ljudskog ponašanja možemo prepoznati u svim našim aktivnostima, npr. u proizvodnji raznih proizvoda, sportu ili nečemu trećem. Preduzetništvo ne mora isključivo biti vezano za pokretanje sopstvenog biznisa – ono obuhvata osobine i vještine koje mogu koristiti u bilo kom poslu.

Ko je preduzetnik/ca?

Preduzetnik je osoba željna promjena, kreativna, hrabra, mudra, sklona prihvatanju izazova i rizika koji joj neki posao može donijeti. Svoje znanje i stvaralaštvo usmjerava u ostvarivanju poslovne ideje s nadom u dobitak.

Da li i vi možete biti preduzetnici?

Ako ste oduvijek pokazivali inicijativu i pokretali različite aktivnosti, kako u školi, tako i van nje, ako vam stalno padaju na pamet različite ideje o načinima da unaprijedite okruženje, ako ste vješti u pronalaženju inovativnih rješenja za postojeće probleme, ako imate vjeru i upornost da svoje zamisli izgurate do kraja, ako umijete da upravljate finansijama – vrlo je vjerovatno da ćete biti uspješni preduzetnici.

Osobine koje se najčešće vezuju za uspješne preduzetnike su inovativnost, upornost u radu, samopouzdanje, sposobnost postavljanja ciljeva i prepoznavanje poslovnih prilika. Privatni posao zahtijeva uporan i posvećen rad sa dugim radnim vremenom. Praksa potvrđuje da se mnogo više i napornije radi za sebe nego za drugoga, ali i da taj rad donosi mnogo više zadovoljstva. Šanse

za uspjeh u privatnom biznisu su velike ukoliko se bavite poslom koji volite i koji dobro poznajete, zato je veoma bitno da izbor vašeg budućeg zanimanja bude ono što volite i u čemu ste najbolji.

Sprovođenje preduzetničkog učenja u srednjim stručnim školama izvršeno je kroz uvođenje nastavnog predmeta *Preduzetništvo* i inovativne nastavne metode *Preduzeće za vježbu*.

1. Kroz predmet *Preduzetništvo* razvijaju se preduzetničke sposobnosti, kreativnost, inicijativnost, stiču se znanja o izvorima biznis ideje i osmišljavanju sopstvene biznis ideje, o izradi i prezentaciji biznis plana, osnivanju i promovisanju privrednog društva kao i osposobljavanje za rad u timu. Za učenike koji izučavaju ovaj predmet svake godine se organizuje regionalno i nacionalno takmičenje za najbolji biznis plan.
2. *Preduzeće za vježbu* je inovativna nastavna metoda koja se izučava kroz praktičnu nastavu na trećoj godini školovanja u obrazovnim profilima - Ekonomski tehničar i Tehničar marketinga i trgovine. To je model simulirane kompanije koja posluje u konkurentskom poslovnom okruženju sa ciljem da omogući učenicima: sticanje preduzetničkih znanja i vještina, razvijanje pozitivnog odnosa prema radu u timu, odgovornost u donošenju odluka i povezivanje teorijskog znanja sa praktičnim radom. *Preduzeće za vježbu* je mjesto za učenje putem simulacije preduzeća sa odgovarajućim organizacionim formama i procesima.

Ukoliko želite da se više upoznate sa preduzetništvom ili maštate da jednog dana postanete preduzetnik upišite neku od srednjih stručnih škola i bićete u prilici da razvijete preduzetničke vještine i stavove, da steknete neophodna znanja za uspješno razvijanje sopstvenog poslovnog poduhvata.

SEKTORI I OBLASTI RADA I ZANIMANJA

Da bismo vam olakšali ulazak u svijet zanimanja u nastavku informatora vam predstavljamo oblasti rada, zanimanja u okviru datih oblasti rada i poželjne sposobnosti za data zanimanja.

Sektor: Poljoprivreda, prehrana i veterina

Poljoprivreda je najstarija proizvodna djelatnost čovjeka, a sama po sebi je u funkciji razvoja, očuvanja i zaštite ukupnog, a naročito ruralnog prostora. Savremena poljoprivreda zahtijeva veća stručna znanja. Zanimanja u ovom području su prikladna za sve učenike koji imaju izražen interes za prirodu, biljke i životinje. Ova zanimanja omogućavaju bavljenje samostalnom djelatnošću, pokretanjem malih preduzeća, rad u poljoprivrednim preduzećima, prehrambenoj industriji, mljekarskoj industriji, laboratorijama, veterinarskim ambulancama, kao i nastavak školovanja na srodnim fakultetima: Poljoprivrednom fakultetu, Veterinarskom fakultetu...

Prerađivač mlijeka

Poznaje osnove primarne proizvodnje mlijeka, tehnologiju prerade, osnove kvaliteta mliječnih proizvoda, organizaciju proizvodnog pogona. Rukuje mašinom za preradu i zna da otkloni manji kvar na njoj, sprovodi sve aktivnosti tehnologijom i recepturom propisane za specifični mliječni proizvod; poznaje uslove skladištenja mlijeka i mliječnih proizvoda. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima visoko razvijenu koordinaciju pokreta, fizičku snagu i brzinu.

Pekar

U skladu sa propisima priprema tijesto i druge sastojke. Mjeri vodu, provjerava uslove proizvodnje, dozira sirovine, mijesi razne vrste tijesta, poznaje proces proizvodnje. Tijesto obrađuje ručno i mašinski. Poznaje greške proizvodnje, prepoznaje greške na proizvodu, kontroliše i deklarise proizvod. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije, formu, kao i koordinaciju pokreta, brzinu i tjelesnu snagu.

Ratar- povrtar

Upravlja mašinama i oruđima za rad na objektu rada, upotrebljava pomoćna sredstva, alate i materijale, poznaje karakteristike mašina i tehnologije rada. Priprema sjeme, obavlja sjetvu, proizvodi rasad, obavlja sadnju rasada, navodnjava, štiti povrće od bolesti. Poznaje način gajenja povrća i primjene đubriva. Obavlja osnovnu i dopunsku obradu zemljišta. Poznaje razlike između ratarskih kultura. Radi fizičke poslove na otvorenom i u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Voćar – vinogradar – podrumar

Proizvodi voćni i lozni sadni materijal. Poznaje osnove biologije i fiziologije voćaka, osnovne sorte, osnove kalemljenja. Vršiti: pripremu sadnica, zemljišta, formiranje određenog sistema gajenja (uzgojnog oblika), njegu i zaštitu sadnica. Poznaje sisteme gajenja i rezidbe, priprema i etiketira vino. Može raditi i na otvorenom i u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima visoko razvijenu koordinaciju pokreta, fizičku snagu i brzinu.

Prehrambeni tehničar

Organizuje tehnološku pripremu proizvodnje. Planira proizvodne i tehnološke postupke i povezuje u tehnološki proces; poznaje osnove kvaliteta prehrambenih proizvoda; poznaje različite tehnologije prerade prehrambenih proizvoda biljnog i životinjskog porijekla. Rukuje mašinama za proizvodnju, poznaje tehnološku fazu prerade sirovina, poznaje ambalaže. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima visoko razvijenu koordinaciju pokreta, fizičku snagu i brzinu.

Veterinarski tehničar

Poznaje pravila organizacije rada u javnim veterinarskim i privatnim veterinarskim ambulancama; poznaje način pružanja zdravstvene zaštite domaćih životinja; vrši prijem i smještaj životinja, asistira veterinaru, čita veterinarske recepte i izdaje lijekove, hranu i aditive. Radi u veterinarskim ambulancama ili na životinjskim farmama.

Poželjno je da ima visoko razvijenu koordinaciju pokreta, fizičku snagu i brzinu.

Poljoprivredni tehničar

Vrši pripremu procesa u voćarsko-vinogradarskoj, ratarsko-povrtarskoj i stočarskoj proizvodnji, poznaje konkretnu tehnologiju proizvodnje za koju je zadužen, kontroliše određene procese od sadnje do proizvodnje. Poznaje specifičnosti oblasti u kojoj radi: vrtlarstvo, stočarstvo, voćarstvo, itd. Može raditi i na otvorenom i u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije, formu, kao i koordinaciju pokreta, brzinu i fizičku snagu.

Tehničar hortikulture

Priprema proizvodnju, gajenje i zaštitu cvijeća, drveća i ostalog bilja. Poznaje tehnološki proces proizvodnje cvijeća i sadnog materijala. Vršiti zaštitu bilja od bolesti i štetočina. Poznaje vrste zemljišta i đubriva. Njeguje rasad prije i poslije nicanja. Radi cvjetne aranžmane i vrši dekoraciju prostora. Uzima uzorak za analizu zemljišta, poznaje organizaciju rasadnika, skuplja plodove i sjemeni, vadi sadnice i rukuje sa njima, pakuje ih i transportuje. Za uspješno obavljanje ovih poslova potrebna je kreativnost i estetske sklonosti.

Poželjno je da ima visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije, formu, kao i koordinaciju pokreta i brzinu.

Podsektor: Šumarstvo

U okviru područja rada šumarstvo i drvoprerađivačima učenicima se nudi nekoliko zanimanja u trogodišnjem i četvorogodišnjem trajanju. Tokom školovanja se stiču znanja o uzgoju, zaštiti i pravilnom iskorišćavanju šuma, osposobljavaju se za rad u rasadniku, za poslove organizacije u lovištima, razvijaju se sposobnosti i vještine za idejno rješavanje enterijera, namještaja i ostalih predmeta od drveta - ekonomična i kvalitetna izrada stolarskih proizvoda (stolovi, ormari, ležajevi, vrata, prozori i dr.), industrijskog namještaja, izradu i ugradnju građevinske stolarije i enterijera. Pripremaju se za jednostavne programe i rukovanje mašinama za obradu drveta. Nakon školovanja učenici posjeduju informatičku pismenost u izradi crteža i dokumentacije i poznaju pojmove iz oblasti tržišnog poslovanja i preduzetništva. Obrazovanje u četvorogodišnjem trajanju ima za cilj i pripremu učenika za nastavak školovanja na fakultetima šumarstva i drvoprerađivačima.

Stolar

Poznaje drvoprerađu kao granu privrede. Izrađuje segmente tehničko-tehnološke dokumentacije za proizvode. Zna sigurno rukovati mašinom i predvidjeti sve nove situacije u toku rada. Poznaje svojstva drveta, principe tačnosti obrade, tehnologiju obrade drveta, principe estetike i dizajna, koristi različite alate (lenjir, libelu, dleta, testere), kituje, brusi, farba i lakira. Provjerava funkcionalnost i vrši potrebna podešavanja. Montira i ugrađuje. Rade u zanatskim radionicama i fabričkim halama, ali i na građevinama.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Tehničar drvoprerađe

Poznaje drvoprerađu kao granu privrede. Vrš pripremu sirovine i materijala, planira tok rada i organizuje proizvodnju po određenoj tehnologiji. Prati tok, kvalitet i učinke rada, izvodi operacije na zahtjevnim mašinama. Poznaje tehnologiju zaštite drveta, poznaje osnove hemijske obrade drveta, čita tehničke crteže, upravlja CNC mašinama, skladišti materijale i proizvode.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Rasadničar – cvjećar

Bere, sakuplja i priprema sjeme za dalju obradu. Zna spoljašnje i unutrašnje osobine sjemena, način branja i sakupljanja, koristi potreban alat i zaštitna sredstva, poznaje rasadnike i upravlja njima. Vršiti obradu zemljišta, brine o plodnosti i kvalitetu, proizvodi različite vrste sadnica i gotovih proizvoda u vidu cvjetno-dekorativnog i lisno-dekorativnog cvijeća, ali i druge vrste cvijeća. Može raditi i na otvorenom i u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Obrađivač drveta

Izvodi poslove manipulacije drvetom kao i pomoćne poslove rada na mašinama za primarnu i sekundarnu preradu drveta, proizvodnje furnira i drvnih ploča. Obrađuje drvo ručnim alatom i obavlja jednostavne mašinske operacije pri obradi elemenata od drveta. Priprema rezanu građu i elemente za parenje i sušenje kao i pomoćne poslove pri uskladištenju sirovina i materijala i gotovih proizvoda.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Operator u primarnoj preradi drveta

Rukuje alatima i mašinama u proizvodnji rezane građe. Priprema, održava i vrši izbor radnih alata u odnosu na polazne parametre obrade. Samostalno izrađuje proizvode primarne prerade drveta (proizvodnju rezane građe, furnira, ploča od drveta, kuća od drveta i ostalih primarnih proizvoda).

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Šumarski tehničar

Poznaje pojam šume, pojam sastojine i njene osnovne karakteristike, cilj njege šuma, ekološke, biološke i šumsko-uzgojne osobine glavnih vrsta drveća naših šuma. Određuje zapreminu, prirast, starost i sortimentnu strukturu dubećih stabala. Određuje elemente strukture sastojine (broj stabala, temeljnicu, zapreminu, prirast, starost i drugo). Raspoznaje vrste šumskog drveća i žbunja po habitusu, listu, plodu, grančici i cvijetu. Poznaje vrste, sastav i klasifikaciju divljači koja je zastupljena u našim šumama i lovištima. Poznaje najčešće bolesti divljači i načine njihovog sprečavanja. Poznaje zakonske propise o lovu. Radi često na terenu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Oblast rada: Elektrotehnika

Elektrotehnika je po značaju i mogućnostima razvoja jedno od najperspektivnijih područja rada ljudske djelatnosti. Nekada se koristila podjela na elektrotehniku jake i slabe struje. Danas je prihvaćena podjela na Energetsku elektrotehniku (za koju se još uvijek ponekad upotrebljava naziv elektrotehnika jake struje i ona obuhvata sve grane koje se bave proizvodnjom, prenosom, pretvaranjem i iskorišćavanjem električne energije), Informacionu elektrotehniku (koja sadrži sve grane koje se bave primjenom, obradom, čuvanjem, pretvaranjem i prenosom informacija. U ovu grupu spadaju, takođe, signalna tehnika, elektro-akustika i električna mjerna oprema), Elektroniku (koja se bavi građenjem električnih sastavnih djelova i njihovom primjenom u sklopovima i uređajima) i Električni upravljačku i regulacionu tehniku – automatiku (koja povezuje informacionu i energetsku elektrotehniku, a služi i u mnogim drugim granama tehnike).

Elektrotehničar računara

Sklapa računare, podešava osnovne parametre računara. Povezuje, instalira i mijenja hardverske komponente (RAM, procesore, grafičke kartice, eksterne uređaje itd.). Instalira, popravlja i održava softverske komponente (operativni sistemi, komercijalni softveri, antivirus programi). Umrežava kompjutere i održava mrežu. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Elektrotehničar telekomunikacija

Poznaje materijale, elemente, sklopove i telekomunikacione mreže, poznaje ulogu i značaj sistema i uređaja, izvore napajanja, karakteristike kablova i izolacije. Održava TK mrežu, antenske i komunikacione sisteme. Koristi projektnu i tehničku dokumentaciju, poznaje tehniku prenosa. Locira i otklanja kvarove u sistemima. Koristi aplikativne pakete i Internet. Radi i na otvorenom i u zatvorenom prostoru, a po potrebi i na visini.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Elektrotehničar elektronike

Pozna je elektrotehničke materijale i komponente. Pozna metode mjerenja na elektronskim uređajima, pozna princip rada i funkciju osnovnih elektronskih podsklopova i sklopova. Koristi projektnu i tehničku dokumentaciju. Osposobljen je za lociranje i otklanjanje smetnji i kvarova uređajima sa kojima radi. Koristi neophodan alat, aplikativne pakete i Internet. Najčešće radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Monter telekomunikacionih sistema

Postavlja telekomunikacione instalacije, mijenja stare instalacije, montira telefonske, antenske i kablovske mreže. Koristi alate za elektromehaničku obradu, pozna TK mreže i kablove. Locira i otklanja kvarove na mrežama.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Elektroinstalater

Izvodi sve vrste instalacija i osvjetljenja u stambenim, poslovnim i industrijskim prostorima. Održava i popravlja instalacije i rasvjetu u stambenim, poslovnim, industrijskim i javnim prostorijama. Koristi tehničku dokumentaciju prilikom rada (sheme, nacрте, proračune...). Izvodi zaštitna uzemljenja i električne instalacije. Koristi uređaje za ispitivanje ispravnosti instalacija i mjerenje električne energije. Radi i na otvorenom i u zatvorenom prostoru, a po potrebi i na visini.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu, kao i da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Elektrotehničar energetike

Montira, demontira, održava i opravlja električne uređaje i mašine. Vodi poslovnu dokumentaciju, održava alat. Instalira i održava instalacije, utvrđuje i otklanja kvarove na instalacijama i opremi, poznaje propise. . Radi i na otvorenom i u zatvorenom prostoru, a po potrebi i na terenu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Elektrotehničar za rashladne i termičke uređaje

Testira, kontroliše, ispituje i održava uređaje i mašine. Osposobljen da otklanja kvarove, koristi tehničku dokumentaciju, locira i otklanja kvarove, daje uputstva o načinu korišćenja uređaja. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu

Elektrotehničar multimedija

Montira i održava audio i video uređaje u multimedijalnim studijima, koristi odabrane softverske multimedijalne alatke u elektronskim i grafičkim medijima, audio i video produkciji, oglašavanju, grafičkom i web dizajnu, izradi multimedijalnih prezentacija. Koristi informacione servise, održava hardverske komponente multimedijalnih sistema, prati tržište. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Autoelektričar

Instalira i održava električne instalacije na motornim vozilima, koristi elektronsku i drugu opremu za ispitivanje ispravnosti uređaja, locira i uklanja kvarove, koristi šeme i uputstva za održavanje i opravku uređaja na vozilima. Radi u radionici ili napolju.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Oblast rada: Geologija, rudarstvo i metalurgija

Područje rada geologija, rudarstvo i metalurgija ima tri segmenta. Za neka od zanimanja školovanje traje tri, a za neka četiri godine. Učenici moraju poznavati specifična svojstva pojedinih metala, uređaje za preradu rude, postupke za izdvajanje metala i njegovu preradu. U to je uključeno poznavanje rada visokih peći u kojima se ruda pretvara u metal, poznavanje rada kupolnih peći u kojima se tali sirovo gvožđe i uz dodatke dobijaju različiti predmeti.

Osim toga, moraju poznavati alate, mašine i mjerne uređaje koji se upotrebljavaju u metalurgiji i njihovu primjenu u proizvodnom procesu. Mogućnosti zapošljavanja su u željezarama, aluminijskim kombinatima, zanatskim radionicama, rudnicima, istraživačkim institucijama, geološkim službama, laboratorijama, institutima za ispitivanje mehanike tla, livnicama, metalnoj industriji, valjaonicama čelika i obojenih metala (aluminijum, bakar i dr), fabrikama: kablova, cijevi, profila i u svim preduzećima koja se bave istraživanjem, iskopom i preradom mineralnih sirovina.

Obrazovanje mogu nastaviti na Tehnološko - metalurškom fakultetu, Rudarsko-geološkom fakultetu i drugim srodnim fakultetima i višim školama.

Obradivač plemenitih metala

Izrađuje, popravlja i održava predmete od plemenitih metala. U izradi nakita koristi se raznim postupcima ručne, mašinske, hemijske i galvanske obrade. Mjeri, obilježava i ocrta predmete. Osposobljen za samostalnu proizvodnju. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Tehničar metalurgije

Učestvuje u organizaciji proizvodnje i rada na različitim mašinama i aparatima u metalurškom procesu. Obavlja poslove u procesima pripreme ruda i koncentrata, topljenja i livenja metala i legura, plastične prerade i termičke obrade metala i legura. Prati postupke skladištenja i otpreme poluproizvoda.

Poželjno je da da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Oblast rada: Građevinarstvo, arhitektura i geodezija

Područje rada građevinarstvo, arhitektura i geodezija objedinjuje zanimanja potrebna na gradilištu. Godinama unazad, Crna Gora predstavlja prostor na kome se dosta gradi. Većina radne snage angažovane na gradilištima dolazi sa prostora bivših Republika SFR Jugoslavije.

To govori u prilog činjenici da su sva zanimanja iz područja rada građevinarstvo, arhitektura i geodezija deficitarna - na domaćem tržištu nema dovoljno kadrova iz ovog područja rada. Za sva zanimanja u ovom području rada važno je da učenik ima dobru orijentaciju u prostoru, oštrinu vida i sluha i dobar lokomotorni sistem (ruke i noge).

Obrazovanje mogu nastaviti na Građevinskom fakultetu, Arhitektonskom fakultetu, Geodetskom i ostalim srodnim fakultetima i višim školama.

Tesar

Tesari su krojači i realizatori svih oblika i vrsta arhitektonskih drvenih konstrukcija. Izrađuju i montiraju sve oblike drvenih krovova, opšivaju krovove, oblažu enterijere lamperijama. Za projektovane konstruktivne elemente izrađuju i montiraju sve vrste i oblike oplata, montiraju i demontiraju građevinske skele. Uglavnom radi na otvorenom, a često i na visini.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Arhitektonski tehničar

Dio je tima koji radi projektnu dokumentaciju na osnovu koje će se raditi i uređivati stambene, društvene, industrijske i poljoprivredne zgrade. U okviru projekta razrađuje konstrukciju, zanatske detalje, vrši predmjer i predračun radova i dr. Zna arhitektonske konstrukcije, prefabrikovanu gradnju, oplatu i armaturu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Monter suve gradnje

Ovaj program osposobljava učenike za izvođenje spuštenih plafona, montažu izolacionih slojeva, oblaganje zidova i plafona gips-kartonskim pločama, montažu pregradnih zidova i dr. Montira pregradne zidove, izrađuje suvi estrih, glet mase, premaze, termoizolacione sisteme i sl. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Geodetski tehničar - geometar

Zajedno sa inženjerom izrađuje planove i karte zemljine površine. Podatke prikuplja snimanjem i premjeravanjem udaljenosti između određenih tačaka. Obraduje podatke koristeći računar. Koristi specijalno namijenjenu opremu. Radi uglavnom na terenu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Armirač-betonirac

Ispravlja, obilježava, siječe, savija i montira armaturu. Betonira elemente u oplatama i njeguje beton. Radi u pogonima za obradu armature, u proizvodnji armiranobetonskih elemenata i na gradilištima. Učestvuje u neposrednoj pripremi i ugradnji armature i betona. Radi na gradilištima.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Moler-farbar

Poznaje materijale za izvođenje radova, njihove fizičke i hemijske karakteristike. Rad sa savremenim materijalima, bojama za enterijere. Mogućnost izrade španskog zida, imitacije drvenih površina, i dr. Može raditi i u zatvorenom i na otvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Instalater u građevinarstvu

Ovo zanimanje uključuje izvođenje, održavanje i popravku svih vrsta spoljnih i unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije, kao i montažu sanitarnih uređaja. Uglavnom radi na terenu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Zidar

Zida zidove od opeke, blokova, kamena i fasadne opeke. Malteriše zidove ručno i mašinski, izrađuje sve vrste fasada, poznaje savremene tehnologije građenja. Zida lukove i svodove, dimnjake, itd. Radi na otvorenom i poluotvorenom prostoru i često na visini.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Građevinski tehničar za visokogradnju

Obavlja poslove obrade tehničke dokumentacije, razrade projekta objekta visokogradnje, izvedenog stanja kao i izrade predmjera i predračuna radova. Učestvuje u planiranju i izradi predmjera i izvođenje radova objekata visokogradnje. Osposobljen je za rukovođenje građenjem objekta porodične stambene zgrade sa najviše dvije etaže i pomoćnih objekata. Radi u zatvorenom i na otvorenom, a po potrebi i na terenu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Građevinski tehničar

Saradnik je inženjeru kod projektovanja i izvođenja građevinskih radova. Tehničar visokogradnje je uključen u izgradnju porodičnih kuća i višespratnih stambenih i poslovnih objekata, dok je tehničar niskogradnje uključen u izgradnju puteva, željezničkih pruga, mostova, aerodroma itd. Radi u zatvorenom i na otvorenom, a po potrebi i na terenu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Dizajner enterijera

Učestvuje u poslovima organizacije i izvođenja radova u enterijeru. Obavlja poslove razrade idejnog projekta enterijera, razrade glavnog i izvođačkog projekta enterijera, poslove crtanja dispozicije opreme i namještaja, izbora građevinskog materijala za unutrašnje radove. Razrađuje planove kućne mreže, vodovoda i kanalizacije, osvjetljenja u enterijeru i rasporeda elektro opreme i sl. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Keramičar/teracer/pečar

Osposobljeni za veliki broj vještina primjenljivih na svim gradnjama: oblaganje zidova, plafona, stubova, sanitarnih uređaja, popločavanje podova keramičkim pločicama, izrada podova od teraca, mozaika, kamena, izrada kaljevih peći i kamina. Radi u zatvorenom i na otvorenom, često u nepravilnom položaju tijela.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Oblast rada: Trgovina, turizam i ugostiteljstvo

Obrazovanjem za neko od zanimanja iz ovog područja učenici bivaju osposobljeni za vođenje malog biznisa. Za uspjeh u poslu potrebna je opšta tjelesna spretnost, a poželjna je i komunikativnost, ljubaznost, urednost i prijatna spoljašnost.

Kod svih zanimanja u ovom području rada važno je poznavanje barem jednog stranog jezika. U okviru ovog područja učenici će, više nego u bilo kom drugom, imati prilike da se srijeću, osim sa domaćim gostima i kupcima i sa gostima i kupcima iz inostranstva.

Turizam je jedan od glavnih potencijala razvoja Crne Gore. Tokom ljetnje, a u posljednje vrijeme, zahvaljujući brzom razvoju zimskog turizma, i zimske turističke sezone, raste potražnja za turističkim i ugostiteljskim radnicima svih profila, a samim tim i mogućnost ostvarivanja egzistencijalne sigurnosti uz punu ličnu i profesionalnu afirmaciju.

Konobar

Dočekuje i smješta goste, upoznaje ih sa izborom jela i pića, poslužuje, naplaćuje, prati goste. Zadatak mu je da gostima boravak u objektu učini ugodnim. Radi i u zatvorenom i na otvorenom prostoru, kao i u smjenama.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Kuvar

U okviru ovog zanimanja učenik se osposobljava za pripremu i obradu namirnica, izradu jela po porudžbi i meniju, serviranje i aranžiranje jela. Vršiti završne radove u kuhinji. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Poslastičar

Izrađuje kolače, kremove, sladoled i ostale poslastice. Može raditi u industrijskoj proizvodnji sladoleda i konditorskih proizvoda (čokolade, bombona i keksa), u zanatskim radnjama (poslastičarnicama) i u kuhinjama ugostiteljskih preduzeća. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Turistički tehničar

Radi na planiranju, organizovanju i ostvarivanju turističkih i izletničkih aranžmana, aranžmana poslovnih putovanja. Istražuje i analizira turističko tržište, komunicira sa domaćim i inostranim poslovnim partnerima i sl. Zavisno od radnog mjesta, može raditi kao agencijski službenik, obavljati recepcijske poslove, itd. Pretežno radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Tehničar kulinarstva

Organizuje, planira i kontroliše poslove u kuhinjama ugostiteljskih objekata. Na osnovu normativa sastavlja i planira dnevne i nedjeljne jelovnike. Vodi brigu o ispravnosti uređaja, opreme, posuđa, itd. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Tehničar usluživanja

Brine o kvalitetu i brzini usluge koju dobijaju gosti ugostiteljskih objekata. Planira i organizuje redovne poslove i brine o stalnom poboljšanju usluga ugostiteljskog objekta u kojem radi. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi, kao i da se sa lakoćom riječima izražava. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Tehničar prodaje

Organizuje, vodi i kontroliše prodaju u svim prodajnim objektima. Može raditi u svim trgovinskim preduzećima na malo i trgovinskim preduzećima na veliko. Radi uglavnom u zatvorenom prostoru i često je u pokretu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je važno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Oblast rada: Ekonomija, pravo i administracija

Ekonomisti istražuju način kako s ograničenim resursima zadovoljiti neograničene ljudske potrebe, odnosno, proučavaju troškove i učinke proizvodnje, raspodjelu i potrošnju roba i usluga, bave se prikupljanjem i analiziranjem podataka, praćenjem ekonomskih trendova i praktičnom primjenom ekonomskih spoznaja.

Neke od karakteristika koje treba da odlikuju ekonomistu jesu: kreativnost, objektivna analiza, intelektualna radoznalost i precizan rad s brojkama.

Pravnici istražuju i kreiraju pravila ponašanja u jednoj zemlji, odnosno, imaju zadatak da konkretne životne situacije svedu na pravne norme. Karakteristike koje treba da odlikuju pravnika jesu: fleksibilnost u mišljenju, umješnost u prilagođavanju i primjeni teorijskih znanja na specifične životne situacije, staloženost i strpljivost.

Tehničar marketinga i trgovine

Ostvaruje komunikaciju sa dobavljačima, kupcima i javnošću; obavlja poslove nabavke robe; poslove prodaje robe, poslove marketinga; priprema elemente nabavke i prodaje robe. Pretežno radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, i da se sa lakoćom riječima izražava.

Ekonomski tehničar

Može obavljati poslove za koje je obučen u svim preduzećima, bankama, poštama kao knjigovođa, statističar i slično. Vodi blagajničko poslovanje, radi sa knjigovodstvenim dokumentima, piše izvještaj o poslovanju. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je značajno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Pravno-administrativni tehničar

Radi na pripremi, izdavanju i evidentiranju izdatih i pripremljenih dokumenata (odluke, potvrde, dozvole, rješenja i dr.). Poslove za koje su obučeni mogu obavljati u opštim i stručnim službama organa uprave, pisarnicama, advokatskim kancelarijama, sudovima, javnim službama, preduzećima. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Administrator

Obavlja poslove poslovnog sekretara, poslove vođenja evidencija o posjetama i sastancima, registara o poslovnim saradnicima, telefonskih imenika i adresara. Uređuje i oblikuje tekstove i priprema materijal. Organizuje smještaj i prevoz. Oblikuje jednostavne dopise, zahtjeve i molbe. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da se bez teškoće riječima izražava.

Oblast rada: Tekstilstvo i kožarstvo

Područje rada tekstilstvo i kožarstvo obuhvata zanimanja iz oblasti proizvodnje i prerade kože, krzna i tekstila, kao i proizvodnje odjevnih predmeta od kože i tekstila, kožne galanterije i obuće.

Za uspješno obavljanje poslova u ovoj djelatnosti potrebne su razvijene sposobnosti čula vida i dodira, sposobnost razlikovanja boja i njihovih nijansi, dobra opšta fizička kondicija, kičmeni stub bez deformiteta, izrazita spretnost i brzina ruku i prstiju, sposobnost shvatanja mehaničkih principa i prostornih odnosa, sposobnost oblikovanja i sl.

Konfekcijski tehničar

Stiče znanja koja mu omogućavaju da obavlja poslove operatera predenja, tkanja, pletenja i oplemenjivanja. Zadaci koji stoje pred tehničarem su organizacija proizvodnje - izrada tkanine, izbor sirovine i mašina, obezbjeđivanje neometane proizvodnje, unapređenje proizvodnje i dr. Radi uglavnom u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Oblast rada: Saobraćaj

Saobraćaj je uslužna djelatnost i svakog dana se sve više razvija. Danas je nemoguće zamisliti makar jednu aktivnost koja ne podrazumijeva neku od usluga saobraćaja. Saobraćaj može biti drumski, vazdušni, željeznički i vodeni. Ovo važi kad govorimo o prevozu ljudi, robe i slično. Međutim, veoma važan je i poštanski i telekomunikacioni saobraćaj čije usluge svakodnevno koristimo.

Školovanjem za neko od zanimanja iz ovog područja učenici stiču znanja i vještine potrebne za rad, ali i dobru osnovu za nastavak školovanja na visokim školama, Saobraćajnom ili nekom drugom, srodnom fakultetu. Po završenom školovanju učenici mogu raditi u organizacijama i preduzećima iz oblasti PTT saobraćaja, vodenog saobraćaja, drumskog i unutrašnjeg transporta, željeznice, skladišne organizacije i slično.

Tehničar drumskog saobraćaja

Vrši organizaciju robnog, drumskog transporta sa optimizacijom strukture kapaciteta voznih parkova, organizaciju tehničkih baza za održavanje i opravku motornih vozila, razradu projektovanih objekata infrastrukture drumskog transporta, autobaza, garaža, autobuskih stanica i sl. Radi uglavnom u zatvorenom prostoru, mada može raditi i na otvorenom.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Nautički tehničar

Rukuje navigacionim instrumentima i pomagalima pod nadzorom, obavlja poslove oko ukrcaja tereta i putnika, drži stražu tokom plovidbe, rukuje brodskim sistemima komunikacije pod nadzorom, vlada mornarskim vještinama, upotrebljava protivpožarna sredstva, itd.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Brodomašinski tehničar

Obavlja poslove u eksploataciji i održavanju broskog mašinskog kompleksa, drži stražu u mašinskom kompleksu, vrši preventivno održavanje mašina i uređaja, vodi brodsku administraciju.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Špeditersko-agencijski i carinski tehničar

Distribuiru robu i učestvuje u organizovanju distribucije robe, odnosno tereta; posjeduje znanja o pomorsko-transportnim uslugama i osposobljavanju za učešće u njihovom organizovanju. Obavlja carinski postupak, uvoz, izvoz i tranzit robe, itd. Radi uglavnom u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Poštansko-logistički tehničar

Obavlja operativne poslove organizovanja rada u pošti. Obavlja poslove šalterskog poslovanja, prijema, prenosa i uručenja poštanskih pošiljaka, logičke dostave, skladišti robu, rukuje poštanskim markama. Poznaje poštansku tehnologiju i saobraćaj.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima i da se sa lakoćom riječima izražava. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Vozač motornog vozila

Pravilno i bezbjedno upravlja motornim vozilima u svim vremenskim uslovima, poznaje tehnologiju transportnog procesa, vrste i karakteristike mehanizacije za utovar i istovar tereta, poznaje pravila održavanja vozila, uređaja i opreme, vrši prevoz putnika i tereta. Radi na terenu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Saobraćajno-transportni tehničar

Posjeduje znanja o propisima, normativima i standardima u željeznici. Analizira kompletne saobraćajne situacije u stanici i na pruzi, uvodi i otkazuje vozove u saobraćaju, priprema dokumentaciju za saobraćaj voza, prati hod vozova kao i njihov prijem i otpremanje iz stanice. Obezbeđuje najavljene radnje na otvorenoj pruzi i

nadzire rad pregledača kola i manevarskog sastava. Naručuje i otkazuje vučna i manevarska vozila prema planiranju otpreme vozova, objavljuje promjene u saobraćaju vozova za korisnike usluga, pregleda skretnice, vodi brigu o bezbjednosti saobraćaja i primjeni propisa kod prijema i otpreme putnika i stvari.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Tehničar tehničko-kolske djelatnosti

Posjeduje osnovna znanja o propisima, normativima i standardima u željeznici. Vršiti tehničke preglede sposobnosti za saobraćaj i upotrebu kola pojedinačno i u vozovima. Utvrđuje neispravnosti, nedostatke i oštećenja na kolima i određuje pravilan postupak za opravku kola, vrši probe kočnica, provjerava ispravnost uređaja za klimatizaciju, grijanje i osvjetljenje kola. Kontroliše čistoću i snabdjevenost kola vodom i sanitarnim materijalom, kontroliše ispravnost tovarjenja i osiguranja tovara u kolima.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Tehničar vuče

Vršiti dnevni pregled radi provjere pouzdanosti i funkcionisanja vučnog vozila, vrši vožnju vučnog vozila od jedinice vuče do stanice za vuču voza prema turnusu vučnih vozila, vodi brigu o kvačenju vučnog vozila, vrši provjeru ispravnosti kočnica, osigurava od samopokretanja, zapisuje i obavještava o primijećenim neispravnostima, itd.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Oblast rada: Mašinstvo i obrada metala

Područje rada mašinstvo i obrada metala obuhvata specifična zanimanja. Baviti se mašinstvom i obradom metala u razvijenim zemljama znači biti uspješan i bogat čovjek. Rad je cijenjen i dobro plaćen. U manje razvijenim zemljama baviti se mašinstvom i obradom metala znači biti u mogućnosti da se ličnim angažovanjem u raznovrsnim poslovima obezbijedi egzistencija.

Savremena industrija zahtijeva nova stručna znanja. Nove tehnologije se temelje na upotrebi kompjuterski upravljanih mašina kao što su CAD i CAM sistemi. Uvažavajući ove činjenice, obrazovanje kadrova za rad u mašinstvu se svakodnevno osavremenjuje i obogaćuje novim sadržajima.

Učenici koji završe mašinsku školu imaju široku mogućnost da se zaposle u metaloprerađivačkoj industriji, elektrogradnji, brodogradnji, građevinarstvu, vazduhoplovstvu, proizvodnji i preradi nafte, saobraćaju, prehrambenoj, tekstilnoj i grafičkoj industriji, rudarstvu, metalurgiji, automobilskoj industriji, servisima, zanatskim radionicama itd. Učenici koji završe neko od zanimanja u četvorogodišnjem trajanju imaju mogućnost nastavka školovanja na velikom broju tehničkih fakulteta.

Automehaničar

Obavlja poslove održavanja, rastavljanja i sastavljanja sklopova i sistema motornih vozila. Obavlja preglede, postavlja dijagnozu kvarova i uz korišćenje alata i uređaja, efikasno i racionalno otklanja kvarove. Vršiti podešavanje i ispitivanje rada motora i motornih vozila svih tipova. Može raditi i u zatvorenom i na otvorenom prostoru, kao i na poluzatvorenim površinama.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije

Siječe, oblikuje i spaja cijevi i cijevne elemente, dijelove od lima i profila; montira instalacije grijanja, grejna tijela i kotlove, opslužuje, rukuje i održava uređaje za grijanje; montira, opslužuje, rukuje i održava uređaje za klimatizaciju, montira, opslužuje, rukuje i održava rashladne uređaje; rukuje alatima za stezanje, obradu, mjerenje i kontrolu. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Limar / Autolimar

Vrši obilježavanje, krojenje (sječenje), prebijanje, oblikovanje i izradu djelova od lima i njihovu zaštitu od korozije. Autolimar vrši zamjenu i montažu djelova školjke i šasije vozila, tehnološke operacije oblikovanja spojeva, ispravljanja i popravki. Radi u servisima za popravku morornih vozila, zanatskim radionicama i slično.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Bravar

Obavlja poslove ručne i odgovarajuće mašinske obrade, koji su neophodni za izradu i montažu bravarskih, zanatskih i industrijskih proizvoda. Rukuje alatima za stezanje, obradu, mjerenje i kontrolu; izvodi radove održavanja na građevinskoj bravariji. Radi i na otvorenom i u zavorenom prostoru, kao i na visini.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Zavarivač

Reže i obrađuje djelove električnim lukom i gasnim postupkom; zavaruje i navaruje djelove ručnim elektrolučnim postupkom; zavaruje električnim lukom u zaštiti inertnih gasova i mješavini gasova; spaja djelove elektrotopnim zavarivanjem; zavaruje, navaruje i siječe djelove gasnim postupkom; spaja djelove postupkom mekog i tvrdog lemljenja. Radi i na otvorenom i u zavorenom prostoru, kao i na visini.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Automehatroničar

Postavlja dijagnozu o stanju vozila, uređaja i instrumenata. Izvodi poslove kontrole, podešavanja, opravke, zamjene i provjere mehaničkih, hidrauličkih i pneumatskih sistema, sklopova i dijelova. Savjetuje korisnike usluga o održavanju automobile. Radi i na otvorenom i u zavorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje

Radi i provjerava programe i izrađuje obradak na CNC mašini; izrađuje tehničke crteže; planira i terminira proizvodnju; skladišti i otprema proizvode; izrađuje i mijenja 3D modele mašinskih elemenata; izrađuje i mijenja tehničku dokumentaciju, konstruiše manje složene alate. Radi u zatvorenom prostoru.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Mašinski tehničar za energetiku

Posjeduje znanja o propisima, normativima i standardima u energetici. Analizira tehničku dokumentaciju energetskih sistema, planira i terminira montažu energetskih postrojenja, učestvuje u montaži termoenergetskih postrojenja, montaži gasoenergetskih, pneumoenergetskih postrojenja, hidroenergetskih i nekonvencionalnih energetskih postrojenja. Planira optimalno vođenje postrojenja.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Oblast rada: Hemija, nemetali i grafičarstvo

Područje rada hemija, nemetali i grafičarstvo obuhvata nekoliko segmenata, a samim tim su i zanimanja raznovrsna.

Poslije završenog obrazovanja učenici su osposobljeni za samostalno i bezbjedno obavljanje raznovrsnih poslova u hemijskoj industriji nemetala, proizvodnji eksploziva, industriji građevinskog materijala, farmaceutskoj i grafičkoj industriji, proizvodnji papira, prehrambenoj industriji. Nastavak školovanja je moguć na višim školama koje imaju odsjeke i grupe iz ove oblasti ili na nekom od srodnih fakulteta, Tehnološko-Metalurškom fakultetu, Farmaceutskom fakultetu.

Izrađivač hemijskih proizvoda

Pravi sve što proizvodi hemijska industrija (kućna hemija, keramika i dr), odnosno, učestvuje u procesu proizvodnje. Obavlja skladištenje i pripremu sirovina za dobijanje hemijskih proizvoda, prati tehnološke parametre procesa proizvodnje u hemijskoj industriji.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Hemijski laborant

Radi u laboratorijama ili u pogonima. Laboranti se bave instrumentalnom kontrolom i laboratorijskom analizom proizvoda - vrše uzorkovanje i pripremu uzorka za analizu, mjere fizičke veličine, pripremaju rastvore, ispituju proizvode hemijske industrije i dr.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Hemijsko-tehnološki tehničar

Vrši analizu i kontrolu hemijskih proizvoda. Kontroliše sve vrste hemikalija i proizvoda hemijske industrije, od kućne hemije do cementa. Kontroliše proizvodne sirovine i gotove proizvode pri samom procesu proizvodnje, prije njihovog izlaska na tržište. Rukuje i održava mašine i aparate u hemijsko-tehnološkom procesu.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Tehničar zaštite životne sredine

Prati izvore zagađenja životne sredine. Uzorkuje vazduh, vodu i zemljište za laboratorijsku analizu. Učestvuje u poslovima pripreme uzoraka za analizu. Učestvuje u postupcima fizičko-hemijskih i mikrobioloških ispitivanja uzoraka vazduha, vode i zemljišta. Sprovodi preventivne i zaštitne mjere za očuvanje životne sredine i metode za pravilno odlaganje, skladištenje i reciklažu otpadnih materija. Učestvuje u nadziranju zaštićenih područja. Primjenjuje propise iz oblasti zaštite životne sredine.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu.

Grafički tehničar

Posjeduje informatičku pismenost u izradi crteža, projekata i dokumentacije; upotrebljava mjerne instrumente u štamparstvu; podešava formate štampe; vrši optičko miješanje boja; koristi karte, atlase i zbirke boja; mjeri boje na denzitometru; upravlja štamparskim mašinama kao i pomoćnim uređajima, u najzastupljenijim štamparskim tehnikama.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Oblast rada: Muzička umjetnost

Srednja muzička škola obrazuje učenike za zanimanja iz područja rada muzička umjetnost. Cilj obrazovanja je da omogući učenicima prolaznost ka muzičkim akademijama i fakultetima muzičke umjetnosti na svim odsjecima - instrumentalni, muzikologija, etnomuzikologija, opšta muzička pedagogija, kompozicija, dirigovanje.

U muzičkoj školi učenici stiču muzičku pismenost, razvijaju vještine sviranja na instrumentu, upoznaju se sa istorijom muzike, muzičkom literaturom, muzičkim oblicima, muzičkim instrumentima, muzičkim stilovima.

Uspješnost učenika zavisi prije svega od angažovanja - muzičke škole su veoma zahtjevne, instrument mora da se vježba po nekoliko sati svakog dana, a učenici imaju i obavezu savladavanja gradiva opšte obrazovnih predmeta.

Muzički izvođač- kontrabasista

Izvodi tehnike sviranja na kontrabasu. Vršni umjetničko izvođenje djela različitih kompozitora. Zna karakteristike muzičkih stilova kroz njihov istorijski razvoj. Poznaje strukture i oblike muzičkih djela. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- violista

Izvodi tehnike sviranja na violi, vrši umjetničko izvođenje djela različitih kompozitora. Zna karakteristike muzičkih stilova kroz njihov historijski razvoj. Razlikuje strukture i oblike muzičkih djela. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- violinista

Izvodi tehnike sviranja na violini. Komponuje, analizira i intepretira jednostavne polifone forme. Samostalno analizira muzička djela i definiše elemente muzičkog oblika. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- viliončelista

Izvodi tehnike sviranja umjetničkih djela različitih kompozitora na violončelu. Komponuje, analiza i interpretira jednostavne polifone forme. Čita i svira horske i orkestarske partiture. Diriguje jednostavnim djelovima horske i orkestarske muzike. Razlikuje muzičke stilove kroz historijski razvoj. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Baletski igrač

Izvodi tehnike klasičnog baleta i umjetničko izvođenje zadatakog djela. Razlikuje baletske stilove kroz njihov historijski razvoj. Poznaje strukture i oblike baletskog repertoara. Osposobljen je za javne nastupe kao solista i kao član ansambla. Ovladava osnovama koreografije.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- Flautista

Izvodi tehnike sviranja na flauti. Ovladava vještinama umjetničkog izvođenja djelova različitih kompozitora. Upoznaje karakteristike mizučkih stilova kroz njihov historijski razvoj. Upoznaje strukture i različite oblike muzičkih djela. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- Gitarista

Ovladava tehnikama izvođenja različitih umjetničkih djela na gitari. Komponuje, analizira i interpretira jednostavne polifone forme. Ovladava tehnikama čitanja sa lista i sviranja djeliova za gitaru. Upoznaje ulogu instrumenata u različitim stilskim epohama. Poznaje osnovne tehnike dirigovanja. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- harmonikaš

Izvodi tehnike sviranja na harmonici. Ovladava vještinom umjetničkog izvođenja djela različitih kompozitora. Upoznaje karakteristike muzičkih stilova kroz njihov historijski razvoj. Upoznaje strukture i oblike muzičkih djela. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- hornista

Izvodi tehnike sviranja djela različitih kompozitora na horni. Posjeduje vještine umjetničkog izvođenja djela različitih kompozitora. Upoznaje sredstva proširenja tonaliteta, vidove promjene tonaliteta i svih vrsta modulacija. Komponuje jednostavne polifone forme. Samostalno analizira muzička djela i definiše elemente muzičkog oblika. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- klarinetista

Izvodi tehnike izvođenja djela različitih kompozitora na klarinetu. Zna karakteristikemuzičkih stilova kroz njihov historijski razvoj. Upoznaje strukture i oblike muzičkih djela. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- Saksofonista

Izvodi tehnike sviranja na saksofonu. Ovladava postavkom vezivanja akorda u strogom stavu po načelima standardnog, klasičnog harmonskog jezika. Komponuje, analizira i interpretira jednostavne polifone forme. Čita i svira horske i orkestarske partiture. Osposobljen je za javne nastupe solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Solo pjevač

Izvodi tehnike pjevanja. Ovladava vještinom izvođenja djela različitih kompozitora. Upoznaje karakteristike muzičkih stilova kroz njihov istorijski razvoj. Upoznaje strukture i oblike muzičkih djela. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- trombonista

Ovladava tehnikama sviranja na trombonu. Izvodi djela različitih muzičkih kompozitora. Komponuje, analizira i interpretira jednostavne polifone forme. Samostalno analizira muzička djela i definiše elemente muzičkog oblika. Čita muzičke tekstove u svim ključevima, različitim ritmičkim metričkim vrstama uz taktiranje. Zapisuje melodijska i harmonijska kretanja u homofornom i polifonom muzičkom stavu. Osposobljen je za javne, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač- Trubač

Ovladava tehnikama sviranja na trubi. Izvodi djela rzičitih kompozitora. Razlikuje strukture i oblike različitih muzičkih djela. Upoznaje se sa karakteristikama muzičkih stilova kroz njihov istorijski razvoj. Osposobljen je za javne nastupe, solistički i u ansamblu.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički izvođač klavirista

Vrši poslove organizacije u muzičkom programu na televiziji, radiju, domovima kulture, vrši odabir muzike na programima radija, televizije i sl., vrši poslove muzičkog novinara u štampanim i elektronskim medijima.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je neophodno da posjeduje osjećaj za ritam i zvuk muzike i da lako pamti zvukove.

Muzički saradnik

Tokom školovanja za ovo zanimanje učenici se osposobljavaju za poslove saradničke prirode - poput onih u muzičkim programima radija, televizije i institucije kulture.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je važno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Oblast rada: Likovna umjetnost

Za bavljenje likovnom umjetnošću najpotrebnija je ljubav prema likovnom djelu i unutrašnji poriv da se likovnim jezikom iskažu misli i osjećanja. Od tjelesnih sposobnosti potrebna je dobra ručna spretnost i spretnost prstiju te dobar vid i razlikovanje boja. Likovni umjetnik treba da bude strpljiva i uporna osoba, jer stvaranje pojedinih djela može trajati nekoliko mjeseci pa i godina.

Za bavljenje likovnom umjetnošću nužna je sposobnost likovnog izražavanja i likovni senzibilitet: osjećaj za dobru formu, za sklad boja i perspektivu.

Nastavak školovanja moguć je na četvorogodišnjim studijima na Akademiji likovnih umjetnosti.

Likovni saradnik-Slikar

Poznaje slikarske tehnike i metode, rukuje alatima, priprema podlogu za slikanje, materijal za rad. Bavi se zaštitom spomenika kulture, izvodi kopije u različitim tehnikama, poštuje standarde kvaliteta.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je značajno da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Grafički dizajner-Saradnik

Izrađuje ilustracije, osmišljava i realizuje sredstva u slobodnom prostoru (bilborde, svjetleće reklame, panoje...), osmišljava vizuelni identitet firme, logotip i njegovu primjenljivost na papirnoj galanteriji i propagandnom materijalu; osmišljava i realizuje projekat knjige. Uz to, vrši pripremu materijala za digitalnu i offset štampu.

Poželjno je da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

Oblast rada: Zdravstvo, farmacija i socijalna zaštita

Školovanje je postavljeno tako da svršenim učenicima omogućava direktno uključivanje u proces rada (bolnice, domovi zdravlja, klinike, privatne zdravstvene ordinacije, apoteke, specijalizovane ustanove za odmor i rehabilitaciju i dr.), ali i prohodnost na više škole i fakultete. Prohodnost je veoma široka, što znači da učenici mogu da biraju ne samo fakultete zdravstvene struke već i sve ostale fakultete i visoke škole, zavisno od ličnog interesovanja i sklonosti. Rad na poslovima svih zanimanja zahtijeva visok stepen stručnosti, humanosti, odgovornosti, tačnosti i preciznosti, kao i nesebičnu brigu za druge, naročito bolesne i nemoćne.

Da bi učenik upisao jedno od zanimanja u okviru ovog područja rada potrebno je da je tokom osnovne škole ostvarivao dobre rezultate iz biologije i hemije i pokazao sklonost ka izučavanju prirodnih nauka uopšte.

Medicinski laboratorijski tehničar

Planira i organizuje sopstveni rad u laboratoriji i priprema sredstva za laboratorijski rad (posuđe, aparaturu i drugo). Priprema hranljive podloge, uzima uzorke bioloških materijala od pacijenta za različite vrste analiza, pod nadzorom stručnjaka odgovarajućeg profila, obrađuje biološki materijal.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je važno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Medicinski kozmetičar

Sprovodi mjere za sprečavanje nastanka i širenja infekcija, sprovodi kozmetičke procedure na zdravoj koži, sprovodi različite vrste terapije, vrši pilinge, šminkanje, tetovaže, pirsing, depilaciju, njegu tijela, manikir, i sl.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu. Takođe je važno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Farmaceutski tehničar

Pod nadzorom farmaceuta: priprema aparaturu i pribor za izradu lijekova, kao i aparaturu i pribor za ispitivanje nabavljenih droga i hemikalija. Vodi poslove prijema lijekova, droga, hemikalija i sl. Vrší prijem, defektiranje i skladištenje lijekova, droga, ljekovitih supstanci, pomoćnih supstanci i ambalaže, izvodi i nadzire tehnološke faze u farmaceutskoj i kozmetičkoj proizvodnji, prodaje lijekove, dijetetske i kozmetičke preparate, sanitetski i drugi materijal i medicinske aparature.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela i brzinu.

Zdravstveni tehničar

Održava i pomaže u održavanju lične higijene bolesnika i bolesničke postelje; posmatra i uočava opšti izgled bolesnika, evidentira i izvještava o stanju bolesnika; hrani bolesnika, prirodno ili vještački; priprema pribor i bolesnika za ispiranje tjelesnih šupljina, raznih punkcija, incizija i previjanja, pruža medicinsku pomoć.

Poželjno je da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Ginekološko-akušerski tehničar

Vrší administrativni postupak i sanitarnu obradu pri prijemu, otpustu i u slučaju smrti pacijentkinje ili novorođenčeta, vrši upoznavanje sa kućnim redom i uspostavlja zdravstvenu dokumentaciju; održava ličnu higijenu pacijentkinje i postelje; priprema pacijentkinju i asistira kod ginekološkog pregleda, obučava majku za dojenje i brigu o novorođenčetu, itd.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava.

Fizioterapeutski tehničar

Priprema pacijenta ili klijenta za tretman i pruža mu pomoć tokom i nakon tretmana; sprovodi hidroterapijske procedure, primjenjuje osnovne tehnike manuelne masaže, sportske masaže, itd.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi i da se sa lakoćom riječima izražava

Zubno-stomatološki tehničar

Steriliše i dezinfikuje instrumente; priprema i vodi medicinsku dokumentaciju, upisuje i čuva podatke iz zdravstvene dokumentacije pacijenta; priprema stomatološke preparate i materijal za upotrebu; asistira pri radu, sprema materijal, potrebne smjese, prosvjetljuje materijal za dijagnostičko-terapeutski postupak; učestvuje u terapiji, odnosno, liječenju pacijenata pri različitim metodama. Izrađuje različite vrste mostova, navlaka, uzima otisak za protezu, modeluje je i popravlja, itd.

Poželjno je da lako uočava veze i odnose među pojavama i stvarima, da lako operiše brojevima i geometrijskim oblicima, kao i da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da se sa lakoćom riječima izražava.

Oblast rada: Uslužna djelatnost

U okviru područja rada uslužne djelatnosti učenici se osposobljavaju za vođenje malog biznisa.

Za uspjeh ovom području rada potrebna je opšta tjelesna spretnost, komunikativnost, ljubaznost, urednost i prijatna spoljašnost. Poželjno je da učenici vole raditi sa ljudima i važno da imaju razvijen smisao za estetiku.

Frizer

Usluge usmjerene na njegu kose i brade. Posao frizera je pranje, sušenje, šišanje, njega, fundiranje, estetsko oblikovanje kose žena i muškaraca, privremeno i trajno oblikovanje kose, farbanje kose, nijansiranje kose, brijanje i izbrijavanje brade, oblikovanje brkova.

Poželjno je da ima dobru koordinaciju pokreta tijela, brzinu i tjelesnu snagu. Takođe je važno da posjeduje dobru procjenu stanja, namjera i osjećanja drugih ljudi, kao da posjeduje visoko razvijenu osjetljivost na boje, linije i formu.

SREDNJE ŠKOLE U CRNOJ GORI

Srednje škole vrše obrazovno-vaspitnu djelatnost usmjerenu na sticanje i razvijanje sposobnosti za rad, odnosno dalje obrazovanje učenika. Njihov cilj je da mladi steknu potrebna opšta, posebna i stručna znanja, vještine i navike zasnovane na dostignućima nauke, tehnike, kulture i umjetnosti, da kod učenika razviju intelektualne, moralne i druge pozitivne osobine ličnosti.

Srednje škole su:

1. Gimnazije

U gimnaziji se stiče opšte obrazovanje iz društvenih i prirodno matematičkih nauka radi nastavljanja školovanja na visokim školama i fakultetima. Školovanje u gimnazijama traje četiri godine. Gimnazijski programi vas ne osposobljavaju ni za koje konkretno zanimanje, već pripremaju za nastavak obrazovanja.

2. Stručne škole

Stručna škola daje opšte, stručno i praktično obrazovanje. U našoj državi postoje:

- Četvorogodišnje stručne škole u kojima se stiče stručno obrazovanje četvrtog stepena stručne spreme.
- Trogodišnje stručne škole u kojima se stiče stručno obrazovanje trećeg stepena stručne spreme.
- Dvogodišnje stručne škole u kojima učenik stiče niže stručno obrazovanje u trajanju od dvije godine

3. Umjetničke škole

U umjetničkoj školi se pored odgovarajućeg obrazovnog programa ostvaruje i program iz oblasti likovne, muzičke i baletske umjetnosti. Stiče se četvrti stepen stručne spreme, a školovanje traje četiri godine. Za upis u ove škole pored školskih ocjena potrebna je i provjera sposobnosti odnosno darovitosti za određeno područje.

ANDRIJEVICA

JU SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA ANDRIJEVICA

Adresa: Branka Delečića b.b.

Ime direktora: Branko Vukić

Broj telefona: +382 (51) 230 770; tel. fax +382 (51) 230 772

E-mail: skola@sms-an.edu.me

Web adresa: www.mojaskola.me/mjesovita-an/skola/

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski, njemački
Veterinarski tehničar	4	
Prehrambeni tehničar	4	
Mašinski tehničar za energetiku	4	

BAR

JU GIMNAZIJA „NIKO ROLOVIĆ”

Adresa: Mila Boškovića 1

Ime direktora: Marija Đonović

Broj telefona: +382 (30) 313 438, +382 (30) 312 244

E-mail: gimnazijabar@t-com.me

Web: www.gimnazija-bar.me/

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, francuski, ruski, italijanski, njemački i španski

JU SREDNJA EKONOMSKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA

Adresa: Mila Boškovića 1

Ime direktora: Ramiza Kalamperović

Broj telefona: +382 (30) 312 977; +382 (30) 312-244

E-mail: ekonomskaskolabar@gmail.com; sekretar@t-com.me

Web: www.eus-bar.me/

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Ekonomski tehničar	4	Engleski, francuski, italijanski, njemački, španski, ruski
Turistički tehničar	4	
Tehničar prodaje	4	
Pravno-administrativni tehničar	4	
Tehničar kulinarstva	4	
Tehničar usluživanja	4	
Kuvar	3	
Konobar	3	

JU SREDNJA POLJOPRIVREDNA ŠKOLA

Adresa: Bjelisi b.b.

Ime direktora: Branislav Knežević

Broj telefona: +382 (30) 302 785; +382 (30) 302 784

E-mail: lider-sp@t-com.me, skola@polj-br.edu.me

Web adresa: www.poljoprivrednaskola-bar.me

Naziv Programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Veterinarski tehničar	4	Engleski jezik
Poljoprivredni tehničar	4	
Prehrambeni tehničar	4	
Nautički tehničar	4	
Brodomašinski tehničar	4	
Špeditersko-agencijski i carinski tehničar	4	
Automehaničar	3	
Frizer	3	
Pekar	3	
Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije	3	

BERANE

JU GIMNAZIJA „PANTO MALIŠIĆ“

Adresa: Svetog Save 25
Ime direktora: Sreten Lutovac
Broj telefona: +382 (51) 230 104;
E-mail: gimpm@t-com.me
Web adresa: www.beranskagimnazija.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, njemački, francuski, ruski, španski

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA

Adresa: Svetog Save br. 25
Ime direktora: Vaso Vujović
Broj telefona: +382 (51) 230 014; +382 (51) 230 015;
Fax: +382 (51) 230 017
E- mail: sssba@t-com.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Elektrotehničar računara	4	Engleski
Elektrotehničar energetike	4	
Elektrotehničar multimedija	4	
Građevinski tehničar	4	
Frizer	3	
Autoelektričar	3	
Elektroinstalater	3	

JU SREDNJA MEDICINSKA ŠKOLA „DR BRANKO ZOGOVIĆ“

Adresa: ul Svetog Save br. 25
Ime direktora: Žarko Raičević
Broj telefona: +382 (51) 230 124
E-mail: medicinskaba@t-com.me
Web adresa: www.mojaskola.me/medicinskaberane

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Zdravstveni tehničar	4	Engleski, ruski, francuski
Farmaceutski tehničar	4	
Zubno-stomatološki tehničar	4	
Medicinsko-laboratorijski tehničar	4	
Fizioterapeutski tehničar	4	
Medicinski kozmetičar	4	
Ginekološko-akušerski tehničar	4	

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA „VUKADIN VUKADINOVIĆ“

Adresa: Novo naselje b.b.

Ime direktora: Vujica Popović

Broj telefona: +382 (51) 230 390

E - mail: tehnicka@t-com.me

Web adresa: www.vvukadinovic.edu.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Ekonomski tehničar	4	Engleski, ruski, njemački
Pravno-administrativni tehničar	4	
Turistički tehničar	4	
Tehničar drumskog saobraćaja	4	
Mašinski tehničar za energetiku	4	
Tehničar usluživanja	4	
Tehničar kulinarstva	4	
Špeditersko-agencijski i carinski tehničar	4	
Tehničar drvoprerade	4	
Šumarski tehničar	4	
Zavarivač	3	
Instalater sanitarnih uređaja , grijanja i klimatizacije	3	
Automehaničar	3	
Konobar	3	
Kuvar	3	

**JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA „VUKADIN VUKADINOVIĆ“ PODRUČNO
ODJELJENJE PETNJICA**

Adresa: Petnjica
Ime direktora: Vujica Popović
Broj telefona: +382 (51) 230 390
E - mail: tehnicka@t-com.me
Web adresa: www.vvukadinovic.edu.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Ekonomski tehničar	4	Engleski, ruski
Poljoprivredni tehničar	4	
Veterinarski tehničar	4	
Tehničar prodaje	4	

BIJELO POLJE

JU GIMNAZIJA „MILOJE DOBRAŠINOVIĆ“

Adresa: Volodina b.b.
Ime direktora: Milko Kovačević
Broj telefona: +382 (50) 486 633
E-mail: skola@gim-bp.edu.me
Web adresa: www.gimnazijabp.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski, francuski, italijanski

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA

Adresa: Voja Lješnjaka 27
Ime direktora: Božidar Ljujić
Broj telefona: +382 (50) 433 224; +382 (50) 433 231
E-mail: scbp@t-com.me
Web adresa: www.mojaskola.me/strucna-bp

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Tehničar za kompjutersko konstruisanje	4	Engleski, ruski
Turistički tehničar	4	
Tehničar prodaje	4	
Prehrambeni tehničar	4	
Tehničar drumskog saobraćaja	4	
Automehaničar	3	
Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije	3	
Kuvar	3	
Konobar	3	

JU SREDNJA ELEKTRO-EKONOMSKA ŠKOLA

Adresa: Volođina bb

Ime direktora: Miloš Marić

Broj telefona: +382 (50) 486 620, +382 (50) 486 618

E-mail: eeskola@t-com.me

Web adresa: www.mojaskola.me/elektro-ekonomska-bp

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Elektrotehničar elektronike	4	Engleski jezik
Elektrotehničar računara	4	
Elektrotehničar za rashladne i termičke uređaje	4	
Elektrotehničar energetike	4	
Elektrotehničar multimedija	4	
Ekonomski tehničar (opšti smjer)	4	
Pravno-administrativni tehničar	4	
Ekonomski tehničar (bankarski smjer)	4	
Tehničar marketinga i trgovine	4	
Administrator	3	
Elektroinstalater	3	
Autoelektričar	3	

BUDVA

JU SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA „DANILO KIŠ”

Adresa: Trg Sunca b.b.

Ime direktora: Vesna Radunović

Broj telefona: +382 (33) 451 963; +382 (33) 451 260

E-mail: danilokis@t-com.me, skola@sms-bd.edu.me

Web adresa: www.mojaskola.me/mjesovita-bd/skola/

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, francuski, Italijanski i njemački
Turistički tehničar	4	
Tehničar prodaje	4	
Ekonomski tehničar	4	
Tehničar usluživanja	4	
Tehničar kulinarstva	4	

CETINJE

JU GIMNAZIJA CETINJE

Adresa: Bulevar crnogorskih junaka 95

V. D. direktora: Nataša Stanojević

Broj telefona: +382 (41) 230 055, +382 (41) 235 051

E-mail: gimnazijacet@t-com.me

Web adresa: www.mojaskola.me/gimnazija-ct

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, italijanski, francuski, ruski

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA

Adresa: Bulevar crnogorskih junaka 95
Ime direktora: Ljubomir Ražnatović
Broj telefona: +382 (41) 233 508;
E-mail: sssctSrednja2014@t-com.me, skola@sss-ct.edu.me
Web adresa: www.mojaskola.me/strucna-ct

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Turistički tehničar	4	Engleski, francuski, italijanski, ruski
Tehničar drumskog saobraćaja	4	
Ekonomski tehničar	4	
Tehničar marketinga i trgovine	4	
Špeditersko-agencijski i carinski terminal	4	
Kuvar	3	

JU SREDNJA LIKOVNA ŠKOLA „PETAR LUBARDA“

Adresa: Bulevar crnogorskih junaka 95
Ime direktora: Gordana Tomašević
Broj telefona: +382 (41) 233 600; +382(69) 378- 222
E-mail: skola@sls-ct.edu.me , slspl@t-com.me
Web adresa: www.lubarda.edu.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Likovni saradnik-slikar	4	Engleski
Grafički dizajner-saradnik	4	

DANILOVGRAD

JU GIMNAZIJA “PETAR I PETROVIĆ NJEGOŠ”

Adresa: Lazara Đurovića b.b.
Ime direktora: Slavica Pavićević
Broj telefona: +382 (20) 813 043; +382 (20) 812 330
E-mail: dggimnazija@gmail.com
Web adresa: <http://gimnazijadg.wordpress.com/>

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski, francuski, italijanski

HERCEG NOVI

JU SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA „IVAN GORAN KOVAČIĆ“

Adresa: Branka Ćopića 4

Ime direktora: Momir Dragičević

Broj telefona: +382 (31) 344 004; +382 (31) 345 002

E-mail: schn@t-com.me; skola@sms-hn.edu.me

Web adresa: www.smsigkovacic.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, italijanski, francuski, njemački
Turistički tehničar	4	
Tehničar kulinarstva	4	
Tehničar usluživanja	4	
Tehničar marketinga i trgovine	4	
Ekonomski tehničar	4	
Fizioterapeutski tehničar	4	
Građevinski tehničar za visokogradnju	4	
Kuvar	3	
Konobar	3	
Prodavač	3	
Frizer	3	

KOLAŠIN

JU SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA „BRAČA SELIĆ“

Adresa: 13. jul br. 9

Ime direktora: Zvonko Perović

Broj telefona: +382 (20) 865 224; +382 (20) 865 126

E-mail: bracaselic@t-com.me

Web adresa: www.mojaskola.me/mjesovita-kl

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, francuski, ruski
Ekonomski tehničar	4	
Tehničar usluživanja	4	
Tehničar kulinarstva	4	
Konobar	3	
Kuvar	3	

KOTOR

JU GIMNAZIJA KOTOR

Adresa: Dobrota b.b.

Ime direktora: Božo Perović

Broj telefona: +382 (32) 330 272; +382 (32) 330 271

E-mail: gimnazija.kotor@t-com.me; dir.gimnazija.ko@t-com.me

Web adresa: www.gimnazijakotor.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, italijanski, francuski, njemački, španski
Ekonomski tehničar	4	
Zdravstveni tehničar	4	

JU SREDNJA POMORSKA ŠKOLA KOTOR

Adresa: Dobrota b.b.

Ime direktora: Veljko Botica

Broj telefona: +382 (32) 305 212; fax +382 (32) 302 421

E-mail: pomorskakotor@t-com.me

Web: www.pomorskakotor.com

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Nautički tehničar	4	Engleski
Brodomašinski tehničar	4	
Špeditersko-agencijski i carinski tehničar	4	

JU ŠKOLA ZA OSNOVNO I SREDNJE MUZIČKO OBRAZOVANJE „VIDA MATJAN“

Adresa: Stari grad 456

Ime direktora: Marina Dulović

Broj telefona: +382 (32) 302 676; +382 (32) 323 681; +382 (32) 325 759

E-mail: sosmon@t-com.me

Web adresa: www.muzyckaskolakotor.com

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Muzički saradnik	4	Engleski, italijanski
Muzički izvođač gitarista	4	
Muzički izvođač violinista	4	
Muzički izvođač violista	4	
Muzički izvođač violončelista	4	
Muzički izvođač kontrabasista	4	
Muzički izvođač solo pjevač	4	
Muzički izvođač hornista	4	
Muzički izvođač flautista	4	
Muzički izvođač klarinetista	4	
Muzički izvođač saksofonista	4	
Muzički izvođač trubač	4	
Muzički izvođač trombonista	4	
Muzički izvođač harmonikaš	4	

MOJKOVAC

JU SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA „VUKSAN ĐUKIĆ”

Adresa: Vuka Karadžića b.b.

Ime direktora: Veselin Grdinić

Broj telefona: +382 (50) 470 068 ; +382 (50) 472 380

E-mail: jusrvdjukic@t-com.me; skola@sms-mk.edu.me

Web adresa: www.mojaskola.me/mjesovita-mk

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski, italijanski
Turistički tehničar	4	
Tehničar kulinarstva	4	
Ekonomski tehničar	4	
Konobar	3	
Kuvar	3	

NIKŠIĆ

JU GIMNAZIJA „STOJAN CERVIĆ”

Adresa: Partizanski put b.b.

V. D. direktora: Žarko Raičević

Broj telefona: +382 (40) 231 882; +382 (40) 231 847

E-mail: gimnazijank@t-com.me

Web adresa: www.mojaskola.me/gimnazija-nk

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski, francuski, italijanski, njemački

JU SREDNJA EKONOMSKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA

Adresa: Vuka Karadžića 83

Ime direktora: Zoran Drljević

Broj telefona: +382 (40) 235 640

E - mail: skola@eus-nk.edu.me

Web adresa: <http://www.mojaskola.me/ekonomsko-ugostiteljska-nk>

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Tehničar marketinga i trgovine	4	Engleski, ruski, francuski, italijanski
Ekonomski tehničar	4	
Pravno-administrativni tehničar	4	
Turistički tehničar	4	
Tehničar prodaje	4	
Kuvar	3	
Konobar	3	

JU PRVA SREDNJA STRUČNA ŠKOLA

Adresa: Vuka Karadžića 83

Ime direktora: Goran Davidović

Broj telefona: +382 (40) 200 435; +382 (40) 212 801

E - mail: psss55@t-com.me

Web adresa: www.mojaskola.me/prva-strucna-nk

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Automehatroničar	4	Engleski, ruski
Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	4	
Zdravstveni tehničar	4	
Fizioterapeutski tehničar	4	
Farmaceutski tehničar	4	
Tehničar drumskog saobraćaja	4	
Građevinski tehničar visokogradnje	4	
Prehrambeni tehničar	4	
Bravar/ zavarivač	3	
Automehaničar/ Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije/ Limar/autolimar	3	

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA

Adresa: Vuka Karadžića 83

Ime direktora: Slavko Bojović

Broj telefona: +382 (40) 212 100; +382 (40) 235 256

E - mail: emsnk@t-com.me

Web adresa: www.elektroskolaniksic.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Elektrotehničar energetike	4	Engleski
Elektrotehničar za rashladne i termičke uređaje	4	
Elektrotehničar elektronike	4	
Elektrotehničar telekomunikacija	4	
Elektrotehničar računara	4	
Elektrotehničar multimedija	4	
Elektroinstalater	3	
Monter telekomunikacionih sistema	3	
Autoelektričar	3	
Frizer	3	

JU ŠKOLA ZA OSNOVNO I SREDNJE MUZIČKO OBRAZOVANJE „DARA ČOKORILO”

Adresa: Šetalište Čane Koprivice b.b.

Ime direktora: Vjera Vuković

Broj telefona: +382 (40) 241 120; +382 (40) 241 123

E-mail: muzickaskolank@t-com.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Muzički saradnik	4	Italijanski, engleski
Muzički izvođač klavirista	4	
Muzički izvođač gitarista	4	
Muzički izvođač harmonikaš	4	
Muzički izvođač violinista	4	
Muzički izvođač violončelista	4	
Muzički izvođač trubač	4	
Muzički izvođač klarinetista	4	

PLAV

JU SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA „BEČO BAŠIĆ“

Adresa: Racina b.b.
Ime direktora: Ramo Kolašinac
Broj telefona: +382 (51) 251 046;
E-mail: smpl@t-com.me
Web adresa: www.becobasic.edu.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, francuski, ruski, njemački
Zdravstveni tehničar	4	
Turistički tehničar	4	
Tehničar prodaje	4	
Autoelektričar	3	
Konobar	3	
Kuvar	3	
Autolimar	3	
Automehaničar	3	

PLJEVLJA

JU GIMNAZIJA “TANASIJE PEJATOVIĆ”

Adresa: Tršova 27
Ime direktora: Dragan Zuković
Tel/Fax: +382 (52) 301 308
Sekretarijat: +382 (52) 356 028
E-mail: gimnazijapv@t-com.me
Web adresa: www.gimnazijapv.info

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, francuski, ruski

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA

Adresa: Vuka Karadžića 15
 Ime direktora: Mervan Avdović
 Broj telefona: +382 (52) 301 288;
 E – mail: skola@sss-pv.edu.me;
 Web adresa: www.strucnapljevija.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Ekonomski tehničar	4	Engleski, ruski
Pravno-administrativni tehničar	4	
Tehničar prodaje	4	
Elektrotehničar računara	4	
Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	4	
Šumarski tehničar/tehničar drvoprerade	4	
Tehničar geologije-geolog/građevinski tehničar	4	
Tehničar usluživanja/tehničar kulinarstva	4	
Elektroinstalater/autoelektričar	3	
Zavarivač/ Instalater	3	

PLUŽINE**JU OBRAZOVNI CENTAR**

Adresa: Plužine b.b.
 Ime direktora: Gordana Radović
 Broj telefona: +382 (40) 271 138; +382 (40) 270-028
 E-mail: skola@oc-pz.edu.me
 Web adresa: www.mojaskola.me/obrazovni-centar-pluzine

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski

PODGORICA

JU GIMNAZIJA „SLOBODAN ŠKEROVIĆ“

Adresa: Vaka Đurovića b.b.

Ime direktora: Radiša Ščekić

Broj telefona: +382 (20) 664 044; +382 (20) 667 545;

E-mail: gimnazijapg@t-com.me

Web adresa: www.gimnazijapg.com

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski, francuski, italijanski, njemački, španski

JU GIMNAZIJA „25 MAJ“

Adresa: Tuzi b.b.

Ime direktora: Semir Ljaljević

Broj telefona: +382 (20) 875 095;

E-mail: gimnazija25maj@gmail.com

Web adresa: www.mojaskola.me/mjesovita-tuzi

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski, italijanski, francuski, njemački

JU SREDNJA EKONOMSKA ŠKOLA „MIRKO VEŠOVIĆ“

Adresa: Kralja Nikole 95

Ime direktora: Branislav Đukić

Broj telefona: +382 (20) 634 824; +382 (20) 622 202

E-mail: skola@eko-pg.edu.me; branodjukic@gmail.com; sespg.koord@t-com.me

Web adresa: www.mojaskola.me/ekonomska-pg

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Ekonomski tehničar	4	Engleski, ruski, francuski, italijanski
Tehničar marketinga i trgovine	4	
Pravno-administrativni tehničar	4	

JU ŠKOLA ZA SREDNJE I VIŠE STRUČNO OBRAZOVANJE „SERGIJE STANIĆ“

Adresa: Kralja Nikole 114

Ime direktora: Zoran Klikovac

Broj telefona: +382 (20) 624 319; +382 (20) 624 289;

E - mail: sergije.stanic@t-com.me

Web adresa: www.sergije-stanic.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Turistički tehničar	4	Engleski, francuski, ruski, italijanski
Tehničar usluživanja	4	
Tehničar kulinarstva	4	
Tehničar prodaje	4	
Menadžer kulinarstva (Više stručno obrazovanje)	2	
Menadžer restoraterstva (Više stručno obrazovanje)	2	
Konobar	3	
Kuvar	3	
Poslastičar	3	
Prodavač	3	

JU STRUČNA MEDICINSKA ŠKOLA

Adresa: Džon Džekson br.1

Ime direktora: Branimir Kostić

Broj telefona: +382 (20) 224 680; +382 (20) 224 633

E - mail: skola@med-pg.edu.me

Web adresa: <http://www.mojaskola.me/medicinskapg>

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Zdravstveni tehničar	4	Ruski, engleski
Farmaceutski tehničar	4	
Zubno-stomatološki tehničar	4	
Medicinski laboratorijski tehničar	4	
Medicinski kozmetičar	4	
Fizioterapeutski tehničar	4	

JU SREDNJA GRADEVINSKO-GEODETSKA ŠKOLA „ING. MARKO RADEVIĆ“

Adresa: Vasa Raičkovića 26

Ime direktora: Dragan Miranović

Broj telefona: +382 (20) 237 119; +382 (20) 237 363

E - mail: scmarkoradevic@t-com.me

Web adresa: www.mojaskola.me/gradjevinsko-geodetska-pg

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Arhitektonski tehničar	4	Engleski jezik
Dizajner enterijera	4	
Građevinski tehničar za visokogradnju	4	
Građevinski tehničar	4	
Geodetski tehničar -geometar	4	
Keramičar	3	
Monter suve gradnje	3	
Instalater u građevinarstvu	3	
Tesar	3	
Armirač-betonirac	3	
Moler-farbar	3	
Zidar	3	

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA „IVAN USKOKOVIĆ“

Adresa: Vasa Raičkovića 1

Ime direktora: Žarko Borovinić

Broj telefona: +382 (20) 246 767; +382 (20) 248 445;

E-mail: mtspg@t-com.me

Web adresa: www.masinskapg.me/

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Automehatroničar	4	Engleski, italijanski
Tehničar za kompjutersko konstruisanje i upravljanje	4	
Tehničar vuče	4	
Saobraćajno-transportni tehničar	4	
Tehničar tehničko-kolske djelatnosti	4	
Poštansko-logistički tehničar	4	

Instalater sanitarnih uređaja grijanja i klimatizacije	3	
Tehničar drumskog saobraćaja	4	
Špeditersko-agencijski i carinski tehničar	4	
Mašinski tehničar za energetiku	4	
Automehaničar	3	
Limar/autolimar	3	
Zavarivač	3	
Vozač motornog vozila	3	

**UMJETNIČKA ŠKOLA OSNOVNOG I SREDNJEG MUZIČKOG
OBRAZOVANJA ZA TALENTE „ANDRE NAVARA“**

Adresa: Prve proleterske 40

Ime direktora: Aleksa Asanović

Broj telefona: +382 (20) 611 552;

E - mail: skolaandrenavara@t-com.me; skola@man-pg.edu.me

Web adresa: www.mojaskola.me/muzicka-andre-navara

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Muzički izvođač-violinista	4	Engleski (italijanski-izborni)
Muzički izvođač-violista	4	
Muzički izvođač-violončelista	4	
Muzički izvođač-kontrabasista	4	
Muzički izvođač-klavirista	4	
Muzički izvođač-flautista	4	
Muzički izvođač-harmonikaš	4	
Solo pjevač	4	

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA „SPASOJE RASPOPOVIĆ“

Adresa: Vasa Raičkovića 26

Ime direktora: Ljeposava Vuksanović

Broj telefona: +382 (20) 237 361; +382 (20) 238 998

E-mail: hts-s.raspovic@t-com.me

Web adresa: www.sraspopovic.com

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Hemijsko-tehnološki tehničar	4	Engleski, ruski
Hemijski laborant	4	
Poljoprivredni tehničar	4	
Tehničar hortikulture	4	
Grafički tehničar	4	
Prehrambeni tehničar	4	
Konfekcijski tehničar	4	
Tehničar metalurgije	4	
Frizer	3	
Obrađivač plemenitih metala	3	
Prerađivač mlijeka	3	
Pekar	3	
Izrađivač hemijskih proizvoda	3	

JU UMJETNIČKA ŠKOLA ZA MUZIKU I BALET „VASA PAVIĆ”

Adresa: Novaka Miloševa 15

Ime direktora: Ilija Dapčević

Broj telefona: +382 (20) 231 854; +382 (20) 231 853

E-mail: direktor@vasapavic.me; sekretar@vasapavic.me

Web adresa: www.vasapavic.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Muzički saradnik	4	Engleski, italijanski
Muzički izvođač-klavirista	4	
Muzički izvođač-gitarista	4	
Muzički izvođač- harmonikaš	4	
Muzički izvođač-violinista	4	
Muzički izvođač-violista	4	
Muzički izvođač-violončelista	4	
Muzički izvođač-kontrabasista	4	
Muzički izvođač-flautista	4	
Muzički izvođač-klarinetista	4	
Muzički izvođač-trubač	4	
Muzički izvođač-saksofonista	4	
Muzički izvođač-hornista	4	
Muzički izvođač-trombonista	4	
Muzički izvođač-solo pjevač	4	

JU SREDNJA ELEKTROTEHNIČKA ŠKOLA „VASO ALIGRUDIĆ”

Adresa: Vasa Raičkovića 26
Ime direktora: Veselin Pićurić
Broj telefona: +382 (20) 237 120; +382 (20) 237 130
E-mail: elektropg@t-com.me
Web adresa: www.elektropg.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Elektrotehničar računara	4	Engleski
Elektrotehničar multimedija	4	
Elektrotehničar telekomunikacija	4	
Elektrotehničar elektronike	4	
Elektrotehničar energetike	4	
Elektrotehničar rashladnih i termičkih uređaja	4	
Elektroinstalater	3	
Monter telekomunik. sistema	3	

ROŽAJE

JU GIMNAZIJA „30. SEPTEMBAR“
Ime direktora: Fejzo Murić
Broj telefona: +382 (51) 270 080; +382 (51) 270 081
E-mail: fejzomuric@gmail.me
Web adresa: <http://www.mojaskola.me/gimnazija-ro>

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, ruski, francuski, turski, njemački

JU SREDNJA STRUČNA ŠKOLA

Adresa: Omladinska b.b.
Ime direktora: Esad Crnovršanin
Broj telefona: +382 (51) 271 709
E-mail: sssrozaje@t-com.me
Web adresa: <http://www.sssrozaje.me/>

Kuda nakon osnovne škole

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Ekonomski tehničar	4	Engleski, francuski i ruski
Tehničar marketinga i trgovine	4	
Turistički tehničar	4	
Tehničar prodaje	4	
Elektrotehničar računara	4	
Mašinski tehničar za energetiku	4	
Poljoprivredni tehničar	4	
Prodavač	3	
Automehaničar	3	
Instalater sanitarnih uređaja i klimatizacije	3	

ŠAVNIK

JU OBRAZOVNI CENTAR „ŠAVNIK”

Adresa: Šavnik b.b.
Ime direktora: Branko Lazarević
Broj telefona: +382 (40) 266 129
E-mail: skola@oc-sn.edu.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Poljoprivredni tehničar	4	Ruski, engleski

TIVAT

JU SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA „MLADOST“

Adresa: Šetalište kapetana Marka Krstovića br. 1
Ime direktora: Jovanka Vujačić
Broj telefona: +382 (32) 674 613; +382 (32) 674 614
E-mail: jusms.mladost@t-com.me
Web adresa: <http://www.sms-mladost.me>

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Automehatroničar	4	Engleski, italijanski, francuski, njemački
Elektrotehničar elektronike	4	
Opšta gimnazija	4	
Tehničar marketinga i trgovine	4	
Instalater sanitarnih uređaja, grijanja i klimatizacije	3	
Elektroinstalater	3	
Konobar/kuvar	3	

ULCINJ

GIMNAZIJA „DRITA“

Adresa: Kodre b.b.

Ime direktora: Husein Bišević

Broj telefona: +382 (69) 030-137

E-mail: gimnazidrita@t-com.me; skola@drita-ul.edu.me

Web adresa: <http://www.gimnazidrita.com>

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, njemački, italijanski

JU SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA „BRATSTVO – JEDINSTVO“

Adresa: Totoši b.b.

Ime direktora: Husein Katana

Broj telefona: +382 (30) 401 628; +382 (30) 411-798; +382 (30) 401 630

E-mail: highschool.ulcin@t-com.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski, njemački, francuski
Turistički tehničar	4	
Ekonomski tehničar	4	
Elektrotehničar	4	
Automehatroničar	4	
Frizer	3	
Kuvar	3	
Konobar	3	

ŽABLJAK

SREDNJA MJEŠOVITA ŠKOLA "17. SEPTEMBAR"

Adresa: Božidara Žugića b.b.

Ime direktora: Živorad Bojović

Broj telefona: +382 (52) 361 336; +382 (52) 360 090

E-mail: 17.septembar@t-com.me

Web adresa: www.mojaskola.me/mjesovita-zb

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Opšta gimnazija	4	Engleski i ruski
Tehničar usluživanja	4	
Tehničar kulinarstva	4	

CENTRI ZA DJECU SA POSEBNIM POTREBAMA

KOTOR

JU RESURSNI CENTAR ZA ŠKOLOVANJE I REHABILITACIJU LICA SA POREMEĆAJIMA SLUHA I GOVORA

Adresa: Put prvoboraca 184

Ime direktora: Borislav Kaščelan

Broj telefona: +382 (32) 304 288; +382 (32) 325-996; +382 (32) 325-095

E-mail : surdomonte@t-com.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Kuvar	4 (III stepen)	Engleski jezik samo za učenike sa poteškoćama u učenju
Frizer	4 (III stepen)	
Operater u pripremi štampe	4 (III stepen)	
Prodavac	4 (III stepen)	
Automehaničar	4 (III stepen)	
Krojač	4 (III stepen)	
Fotograf	4 (III stepen)	
Knjigovezac	4 (III stepen)	

PODGORICA

JU RESURSNI CENTAR ZA DJECU I OSOBE SA INTELEKTUALNIM SMETNJAMA I AUTIZMOM "1.JUN"

Adresa: Princeze Ksenije broj 8

Ime direktora: Željko Darmanović

Broj telefona: +381 (20) 640-136, +381 (20) 643-326; +382 (20) 642-341

E-mail: centar1.jun@t-com.me

Web adresa: www.centar1jun.me

Kuda nakon osnovne škole

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Pomoćnik frizera	3 (II stepen)	Strani jezici se ne izučavaju
Pomoćnik pekara	3 (II stepen)	
Pomoćnik kuvara	3 (II stepen)	
Pomoćnik obučara	3 (II stepen)	
Pomoćnik automehaničara	3 (II stepen)	
Pomoćnik mašinbrav.	3 (II stepen)	

JU RESURSNI CENTAR ZA DJECU I MLADE „PODGORICA“

Adresa: Princeze Ksenije br. 6, Zabjelo, p.f.60 - Podgorica

Ime direktora: Zoran Bošković

Broj telefona: +382 (20) 640-408; +382 (20) 643-075

E-mail: juzinv@t-com.me

Web: www.resursnicentarpj.me

Naziv programa	Trajanje obrazovanja	Jezici koji se izučavaju
Tehničar prodaje	4	Engleski, italijanski
Pravno-administrativni tehničar	4	
Administrator	3	

MATURSKI I STRUČNI ISPIT

Eksterni maturalski i stručni ispiti se polažu nakon završenog četvorogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja u propisanim ispitnim rokovima. U obrazovni sistem Crne Gore uveden je školske 2010/11. godine.

Od učenika se očekuje da odgovore na jasno definisane ishode obrazovanja u gimnazijama i stručnim školama, koji su po obimu, sadržaju i zahtjevnosti unaprijed određeni i objavljeni u ispitnim katalozima.

Eksternost pri polaganju maturalskog i stručnog ispita znači da za sve učenike važe jedinstvena ispitna pravila, sadržaj ispita je isti za sve, određeni ispit se polaže istog dana u isto vrijeme u čitavoj Crnoj Gori, a ocjenjivanje se vrši od strane nezavisnih ocjenjivača. Nezavisni ocjenjivači pregledaju test-knjižice ne znajući o kojem je kandidatu ili školi riječ, jer test-knjižice ne sadrže taj podatak, već samo bar-kod(šifru).

Maturalski ispit se sastoji iz obaveznog i izbornog dijela

Obavezni dio, koji se polaže čine:

1. Crnogorski - srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost
2. matematika ili prvi strani jezik (ako učenik bira oba navedena predmeta, odlučuje koji polaže eksterno)

Izborni dio čine dva predmeta. Za ove predmete je definisan maturalski standard u nastavnom planu opšte gimnazije. Ovi predmeti se polažu pred školskim komisijama.

Stručni ispit, obuhvata obavezni i izborni dio

Obavezni dio čine:

1. Crnogorski - srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost
2. matematika ili strani jezik (u skladu sa obrazovnim programom)

Izborni dio čine:

- osnovni stručno-teorijski predmet
- stručni rad sa odbranom

Učenik koji položi maturski ispit stiče opšte srednje obrazovanje. Položen maturski ispit je i opšti uslov za nastavak obrazovanja na bilo kojoj visokoškolskoj ustanovi.

Učenik koji položi stručni ispit stiče nivo stručnog obrazovanja u četvorogodišnjem trajanju. Pored toga, polaganjem stručnog ispita učenik stiče i odgovarajuće stručne kvalifikacije, u skladu sa zakonom. Položen stručni ispit je opšti uslov za nastavak obrazovanja.

Ukoliko učenik/ca ne položi neki od navedenih ispita postoji mogućnost ponovnog polaganja sve dok navedeni ispit ne položi. Jednom položen ispit nije potrebno ponovo polagati bez obzira na to što je sastavni dio kompletnog maturalnog ili stručnog ispita.

Rezultati maturalnog i stručnog ispita se boduju prilikom upisa na univerzitet u skladu sa odgovarajućim pravilnicima. Za pravila upisa na Univerzitet Crne Gore posjetite sajt www.upisi.me; za Univerzitet Donja Gorica posjetite sajt www.udg.edu.me, a za Univerzitet Mediteran www.unimediterran.net.

Ukoliko učenik nema namjeru da nastavi školovanje može polagati stručni ispit interno u školi koju pohađa. Interni stručni ispit može da polaže učenik koji nije položio stručni ispi koji se polaže eksterno, s tim da u postupku polaganja neće polagati djelove ispita koje je položio. Stručni ispit se polaže u školi pisanim putem, usmeno i odbranom stručnog rada, u skladu sa ispitnim katalozima za određeni obrazovni program.

UČENIČKI DOMOVI

Domovi učenika su vaspitno-obrazovne ustanove koje omogućavaju učenicima boravak (smještaj i ishranu) i vaspitanje tokom pohađanja srednje škole.

U Crnoj Gori ima devet domova učenika (mješovitog tipa), od kojih su četiri u sastavu studentskih domova, dva klasična doma učenika i tri u sastavu škola. U domovima učenika u Crnoj Gori godišnje boravi u prosjeku oko 550 učenika, uglavnom srednjoškolske dobi (i oko 30 učenika osnovne škole).

Pravo na prijem u domove učenika imaju redovni učenici srednjih škola prema odgovarajućim kriterijumima, od kojih je najvažniji uspjeh učenika u prethodnom školovanju.

Tabela smještajnog kapaciteta domova u Crnoj Gori

	Naziv doma	Kapacitet
1.	Dom učenika i studenata Podgorica	100
2.	Dom učenika i studenata Nikšić	55
3.	Dom učenika i studenata Cetinje	15
4.	Dom učenika i studenata Kotor	44
5.	Dom učenika Bar	100
6.	Dom učenika Berane	100
7.	Dom učenika Plužine	75
8.	Dom učenika Šavnik	10
9.	Internat pri OŠ „Bratstvo-jedinstvo“ Kovačevići Pljevlja	15

Internati pri zavodima i centrima za djecu sa smetnjama u razvoju

Pored srednjoškolskih domova učenika u Crnoj Gori, postoje i tri Internata resursnim centrima za djecu sa smetnjama u razvoju, i to:

- Internat pri Resursnom centru za djecu i mlade „Podgorica“ (45 učenika),
- Internat pri Resursnom centru za djecu i osobe sa intelektualnim smetnjama i autizmom „1.jun“ Podgorica (65 učenika), i
- Internat pri Zavodu za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora Kotor (65 učenika).

Ukupni broj učenika u ovim internatima iznosi 180 učenika. Vaspitno-obrazovni program u navedenim internatima izvode vaspitači - diplomirani defektolozi, kojih ima 25.

PRIJEM UČENIKA U DOM

Prijem učenika u dom vrši se na osnovu konkursa, koji raspisuje Ministarstvo prosvjete. Konkurs za prijem učenika u dom sadrži naziv i sjedište doma, broj raspoloživih mjesta, rokove i uslove prijema i spisak dokumenata potrebnih za prijem.

Učenici- kandidati na konkursu podnose sljedeća dokumenta:

- 1) prijavu na konkurs;
- 2) uvjerenje o uspjehu iz prethodne godine školovanja;
- 3) diplomu i ostale dobijene nagrade u domu i van doma;
- 4) ljekarsko uvjerenje o zdravstvenom stanju;
- 5) potvrdu o mjestu prebivališta.

Uspjeh učenika dokazuje se uvjerenjem škole u kojoj je učenik pohađao prethodni razred. Učešće na takmičenjima i nagrade na takmičenjima dokazuju se diplomama, pohvalnicama i slično.

Ukoliko ima slobodnih mjesta, dom razmatra i prijave učenika koji su zbog opravdanih razloga (promjena škole, bolesti, izuzetnih socijalnih i društvenih okolnosti) podnijeli prijavu nakon isteka roka, koji je predviđen konkursom uz dokaz o spriječenosti. Postupak za prijem u dom mora biti okončan do 31. avgusta tekuće godine.

Ukoliko je učenik, odnosno roditelj učenika nezadovoljan odlukom komisije, ima pravo prigovora upravnom odboru doma, u roku od tri dana.

Ako je broj prijavljenih kandidata veći od broja raspoloživih mjesta, izbor se vrši prema sljedećim kriterijumima:

- 1) uspjeh učenika u prethodnom školovanju;
- 2) udaljenost mjesta prebivališta učenika od škole.

Pod uspjehom učenika podrazumijeva se uspjeh učenika u prethodno završenom razredu.

U slučaju jednakog broja bodova, prednost imaju učenici koji imaju veći broj bodova na osnovu uspjeha.

Cijena smještaja i ishrane u domu

Cijena boravka u domu sastoji se iz troškova ishrane, troškova smještaja i troškova vaspitnog rada. Upravni odbor doma utvrđuje cijenu smještaja i ishrane u domu uz saglasnost Ministarstva prosvjete i sporta. Učenici, strani državljani plaćaju ekonomsku cijenu smještaja i ishrane u domu u skladu sa međunarodnim sporazumom.

USLOVI I KRITERIJUMI ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PARTICIPACIJU PREVOZA

Pravo na participaciju prevoza u prigradskom saobraćaju ostvaruju učenici osnovne škole, koji putuju pet i više kilometara do škole.

Učenici osnovne škole ostvaruju pravo na participaciju prevoza u iznosu od 40% od cijene karte, a učenici srednje škole u iznosu od 20% od cijene karte. Učenici čiji roditelji odnosno staratelji ostvaruju pravo na materijalno obezbjeđenje po propisima o socijalnoj zaštiti, ostvaruju pravo na participaciju prevoza u iznosu od 50% od cijene karte.

POJMOVNIK

Karijera predstavlja cjeloživotni put pojedinca kroz obrazovanje i rad. U savremenom svijetu karijera nije više termin koji znači samo vertikalno napredovanje u hijerarhiji i više nije rezervisan isključivo za neke profesije kao što su menadžeri, umjetnici, sportisti, itd., već se odnosi na sva lica: na zaposlene, nezaposlene, studente i na učenike u školama. Ona takođe uključuje i način usklađivanja životnih uloga. Možemo reći da se karijera sastoji od niza odluka.

Razvoj karijere je proces u kojem pojedinac upravlja sopstvenim učenjem, poslom, slobodnim vremenom, zapošljavanjem i karijernim odlučivanjem tokom cijelog života.

Karijerno informisanje predstavlja proces pružanja i prikupljanja informacija o zanimanjima i kvalifikacijama, mogućnostima zapošljavanja, obrazovnim programima, institucijama obrazovanja, obuci, stilu života u različitim karijerama itd.

Karijerno savjetovanje je proces u kojem pojedinac uz pomoć stručnog lica upoređuje informacije o mogućnostima obrazovanja i rada sa svojim karakteristikama i donosi odluku o svom karijernom cilju. Karijerno savjetovanje obavljaju psiholozi-savjetnici za profesionalnu orijentaciju u CIPS-ovima (Centrima za informisanje i profesionalno savjetovanje).

Svijet rada predstavlja skup svih mogućih radnih mjesta u kome važe zakoni ponude i potražnje.

Svijet obrazovanja je skup svih obrazovnih profila u sistemu obrazovanja.

Obrazovni profil je usklađen sa obrazovnim programom kojim se stiču znanja, vještine i stavovi za obavljanje poslova u jednom ili više srodnih zanimanja.

Zanimanje podrazumijeva posao (radno mjesto) i obavlja ga osoba radi sticanja sredstava za život. Zanimanje određuju slični radni zadaci, način rada, uslovi rada i sredstva koja se koriste u okviru obavljanja poslova, tako da ih može obavljati jedna osoba

koja posjeduje određene vrste znanja, obrazovanja, vještina i sposobnosti.

Zvanje je titula koja se stiče po završetku škole, fakulteta, edukacije... za šta se izdaje dokumentacija.

Cjeloživotno učenje predstavlja svaku aktivnost učenja tokom cijelog života radi unaprjeđenja znanja, vještina i kompetencija u okviru ličnog, društvenog ili profesionalnog djelovanja pojedinca.

KAKO VAM ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE MOŽE POMOĆI?

U sklopu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore postoje Centri za informisanje i profesionalno savjetovanje (CIPS-ovi) čija je uloga pružanje informacija i savjetodavnih usluga za razvoj karijere.

Usluge iz oblasti karijernog razvoja koje se u CIPS-ovima mogu dobiti su:

- Individualno karijerno informisanje
- Grupno karijerno informisanje
- Individualno karijerno savjetovanje
- Grupno karijerno savjetovanje
- Psihološka testiranja;
- Radioničarske aktivnosti, i dr..

Usluge CIPS-a mogu koristiti:

- Budući srednjoškolci pred izborom zanimanja...
- Budući studenti pred izborom zanimanja...
- Nezaposleni koji se pripremaju za zapošljavanje...
- Nezaposleni s faktorom otežane zapošljivosti...
- Zaposleni koji traže promjenu zapošljenja...

Kome preporučujemo da koriste usluge CIPS-a?

- Svima koji još ne znaju koju srednju školu da upišu...
- Svima koji još ne znaju koji fakultet da upišu...
- Svima koji ne znaju koje su im sposobnosti najrazvijenije...
- Svima koji žele da saznaju u kojim zanimanjima imaju najviše šansi da budu uspješni...
- Svima koji žele da potvrde svoj izbor...
- Svima koji žele da izaberu alternativno zanimanje...
- ... svima koji nijesu sigurni u svoj izbor!!!

CIPS - Podgorica

Novaka Miloševa 6/1,
81000 Podgorica,
Tel: +382 (20) 406 891,
Tel/Fax:+382 (20) 406 838,
E-mail: cips.podgorica@zzzcg.me
Savjetnik za razvoj karijere: Alisa Dizdarević
Savjetnik za informisanje: Predrag Novaković

CIPS - Bijelo Polje

Tomaša Žižića bb
84000, Bjelo Polje
Tel/Fax:+382 (50) 430 071
Tel: +382 (50) 432 623
E-mail: cips.bjelopolje@zzzcg.me
Savjetnik za razvoj karijere: Sanja Obradović

CIPS - Bar

Jovana Tomaševića 33,
85000 Bar,
Tel. +382 (30) 311 463
Tel/Fax:+382 (20) 311 367
E-mail: cips.bar@zzzcg.me
Savjetnik za razvoj karijere: Vesna Radonjić

CIPS- Pljevlja

Tanasija Pejatovića br.2
84210, Pljevlja
Tel: +382 (052)356-743
Tel/Fax:+382 (052)356-743
E-mail: cips.pljevlja@zzzcg.me
Savjetnik za razvoj karijere: Mirjana Kulić

CIPS - Berane

29 novembar br.54
84300, Berane
Tel: +382 (51) 236569
Tel/Fax:+382 (51) 231 313,
E-mail: cips.berane@zzzcg.me
Savjetnik za razvoj karijere: Tamara Stamatović

CIPS- Mojkovac

Filipa Žurića bb
84205, Mojkovac
Tel: +382 (50) 472 908
Tel/Fax:+382 (50) 470 051
E-mail: cips.mojkovac@zzzcg.me
Savjetnik za informisanje: Marina Veljović

CIPS - Nikšić

Nikole Tesle bb
81400, Nikšić
Tel: +382 (40) 280 368
Tel/Fax:+382 (40) 214 162
E-mail: cips.niksic@zzzcg.me
Savjetnik za razvoj karijere: Nataša Radulović
Savjetnik za informisanje: Andreja Golović

CIPS- Herceg Novi

Partizanskih majki br.4
85340, Herceg Novi
Tel: +382 (31) 323 711
Tel/Fax:+382 (31) 324 451
E-mail: cips.hercegnovi@zzzcg.me
Savjetnik za razvoj karijere: Vesna Čikarić

Saradnja sa srednjim i osnovnim školama?

Naši savjetnici saraduju sa psihološko-pedagoškim službama osnovnih i srednjih škola i sa tim u vezi sve zainteresovane škole mogu da kontaktiraju područni CIPS u cilju realizacije određenih programskih aktivnosti u određenoj opštini.

Treba vam pomoć stručnjaka za karijerno savjetovanje?

Zavod za zapošljavanje sprovodi karijerno usmjeravanje učenika završnih razreda osnovne škole, srednje škole, studenata te, takođe, pruža stručnu pomoć i drugim osobama koje razmišljaju o izboru nekog oblika obrazovanja i/ili zapošljavanja.

Karijerno savjetovanje realizuju savjetnici za razvoj karijere u 8 područnih CIPS-ova, koji su pod nadležnošću Biroa rada, i ono uključuje psihološko testiranje i savjetodavni intervju.

Intervju je savjetodavan jer učenik, nakon što je dobio sve važne informacije, samostalno donosi odluku o izboru zanimanja.

Pored informacija o mogućnostima obrazovanja, uslovima zanimanja i dr., moguće je dobiti i informacije o deficitu i suficitu na tržištu rada. Ovu aktivnost realizuju savjetnici za karijerno informisanje.

Želite li, dakle, detaljnije informacije i savjet o svijetu zanimanja i rada, obratite se područnim CIPS-ovima.

CIPS

Bulevar Revolucije br.5
81000 Podgorica,

Tel/Fax: +382 (20), 405-265, 405- 241

E-mail: cips@zzzcg.me & jevrosima.pejovic@zzzcg.me

Koordinator programa za razvoj karijere i CIPS-ova: Jevrosima Pejović

Web adresa: www.cips.co.me

CIPS Montenegro

KORISNI LINKOVI

Nijedan priručnik nije savršen. Zbog toga su u nastavku dati linkovi koji vas mogu odvesti do korisnih informacija kada je u pitanju izbor škole i zanimanja.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore

Sve informacije koje se tiču mogućnosti zapošljavanja i stanja na tržištu možete naći na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Web adresa: <http://www.zzzcg.org>

Ispitni centar Crne Gore

Na ovom sajtu, između ostalih, možete naći i informacije o stručnom i maturalnom ispitu. Web adresa: <http://www.iccg.co.me>

Ministarstvo prosvjete i sporta Crne Gore

Zbog toga što je ovaj informator štampan prije objave konkursa za upis u srednje škole, uvrstili smo i sajt nadležnog ministarstva na kojem ćete moći da nađete sve informacije vezane za konkurs. Web adresa: <http://www.mps.gov.me>

Vodič za osnovce – Nacionalna služba za zapošljavanje Srbije

Na ovom sajtu možete popuniti interaktivni upitnik kojim se ispituju vaša profesionalna interesovanja, sposobnosti i osobine ličnosti. Sajt sadrži i informacije o velikom broju zanimanja. Web adresa: <http://www.vodiczaosnovce.nsz.gov.rs>

Dream foundation – Test profesionalne orijentacije

Na ovom sajtu možete uraditi test profesionalne orijentacije. Web adresa: <http://www.dreamfoundation.eu/career-test/page1>

BIC

Ovdje možete otkriti koja su vaša interesovanja i sklonosti.

Web adresa: <http://www.bic.at>

Infostud

Na ovoj adresi možete naći opise različitih zanimanja.

Web adresa: <http://poslovi.infostud.com/info/opisi-zanimanja>

